

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYBRANÉ MAJETKOVÉ TRESTNÉ ČINY
A KORESPONDUJÍCÍ PŘESTUPKY**

Autor práce: Adéla Mikšovská

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: JUDr. František Skabalík

Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Adéla Mikšovská

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Vybrané majetkové trestné činy a korespondující přestupky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Selected Property Crimes and Corresponding Offenses

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. František Skabalík

Datum zadání bakalářské práce: únor 2024

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem bakalářské práce je na základě dotazníkového šetření mezi strážníky Městské policie a příslušníky Policie České republiky zjistit, zda a proč dochází k chybnému posouzení deliktů na místě činu. Vedlejším cílem bude zpracování možných návrhů jak a pomocí čeho by šlo chybným posouzením zabránit.

Student: Adéla Mikšovská	19.2.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. František Skabalík	19.2.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	19.2.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	19.2.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	19.2.2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Františkovi Skabalíkovi za cenné rady, připomínky, čas a metodické vedení práce. Nejen jeho odborné znalosti mi velmi pomohly při zpracování této práce.

ABSTRAKT

MIKŠOVSKÁ, A. *Vybrané majetkové trestné činy a korespondující přestupky: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. František Skabalík

Klíčová slova: kvalifikace protiprávních jednání, přestupek, rozdíl mezi přestupkem a trestným činem, trestný čin

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku špatné kvalifikace mezi přestupkem a trestným činem.

V rámci teoretické části budou nejprve vymezeny základní pojmy, jako jsou kriminologie a kriminalita. Tyto pojmy budou definovány pomocí dostupné literatury a právních předpisů. Následně bude teoretická část zaměřena na analýzu vybraných majetkových trestných činů a jejich korespondujících přestupků.

Výzkumná část bakalářské práce bude založena na dotazníkovém šetření. Dotazníky budou distribuovány mezi strážníky městské policie a příslušníky státní policie, což umožní získat široké spektrum názorů a zkušeností z praxe. Dotazníky budou obsahovat různé otázky zaměřené na jejich zkušenosti, názory a postoje k této problematice. Po sběru dat budou výsledky dotazníkového šetření pečlivě zanalyzovány. Tato analýza poskytne cenné poznatky o aktuální praxi a možných problémech spojených s kvalifikací protiprávního jednání.

ABSTRACT

MIKŠOVSKÁ, A. *Selected Property Crimes and Corresponding Offenses: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 58 pgs. Supervisor: JUDr. František Skabalík.

Key words: assessment of lawless behaviour, offence, difference between offence and crime, crime

This Bachelor Thesis concentrates on the issue of incorrect assessment of an offence and a crime.

Firstly, basic terms such as criminology and criminality will be defined in the theoretical part of the thesis. These terms will be defined by means of available literature and legal regulations. Subsequently, the theoretical part of the thesis will be focused on analysis of selected property crimes and their corresponding offences.

Research part of the thesis will be based on a questionnaire survey. Questionnaires will be distributed among Municipal Police Officers and members of the Police of the Czech Republic, which will allow gathering a wide range of opinions and practical experience. The questionnaires will contain various questions focused on their experience, opinions and stands on the issue. After data collection is finished, its outcome will be thoroughly analyzed. This analysis will offer valuable insight into the current practice and possible problems connected to the assessment of lawless behaviour.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Vymezení základních pojmů.....	10
2.1 Kriminologie	10
2.2 Kriminalita	12
2.2.1 Struktura kriminality	12
2.3 Protispolečenská jednání.....	14
3 Majetkové delikty.....	16
4 Vybrané trestné činy a korespondující přestupky majetkových deliktů	17
4.1 Posouzení kvalifikací, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek.....	17
4.2 Majetkové trestné činy a jejich charakteristika.....	18
4.3 Majetkové přestupky a jejich charakteristika.....	20
4.4 Trestný čin krádeže a korespondující přestupek	22
4.5 Trestný čin neoprávněné užívání cizí věci a korespondující přestupek.....	27
4.6 Trestný čin poškození cizí věci a korespondující přestupek.....	29
5 Výzkumná část	33
5.1 Cíl výzkumu	33
5.2 Dotazníkové šetření.....	33
5.3 Zhodnocení.....	49
5.4 Vyhodnocení hypotéz.....	50
Závěr	55
Seznam použitých zdrojů	56
Seznam tabulek a grafů	58

Úvod

Tato práce poskytne čtenáři základní informace o problematice při kvalifikaci mezi trestnými činy a přestupky, což je tématem této bakalářské práce. Majetkové trestné činy představují významnou část trestné činnosti, která se dotýká nejen jednotlivců, ale i společnosti jako celku. Mezi nejčastější majetkové trestné činy, které řeší příslušníci PČR a strážníci obecních policií patří krádeže, neoprávněné užívání cizí věci a poškozování cizí věci. Tato práce se zaměří na analýzu výše uvedených vybraných majetkových trestných činů a jejich souvisejících přestupků.

Ve chvíli, kdy nastane nějaké protiprávní jednání, musí policejní anebo správní orgány určit, zda se jedná o trestný čin anebo přestupek. Právě tato kvalifikace určí jejich další postup, ale ne vždy je posouzení lehké a zřejmé na první pohled. Toto téma je dle autorky velmi důležité a jak už zmiňuje v cíli bakalářské práce, hlavní je zjistit, zda nedochází ke špatnému posouzení deliktu, zda se jedná o trestný čin nebo korespondující přestupek. Autorka věří že posouzení může být v některých případech obtížnější, ale přesto by se nemělo stávat, že by posouzení bylo chybné, právě proto, že toto posouzení určuje další postupy. V případě, že z dotazníkového šetření vyjde najevo, že se chybné posouzení stává a třeba i často, nejlepším řešením by bylo klást větší důraz na toto téma, nejen při školení a praxi. Už na středních a vysokých školách se zaměřením na bezpečnostně právní činnost, by zkušební pedagogové mohli studentům toto posouzení zkusit více přiblížit nejlépe na vytvořených modelových situacích.

V rámci výzkumné části autorka vyhodnotí dotazníkové šetření, jehož respondenty budou strážníci městské policie a příslušníci státní policie. Dotazníkové šetření bude obsahovat otázky zaměřené na různé aspekty jejich práce, přičemž jedním z hlavních cílů bude zjistit jejich vztah k posouzení, zda se jedná o trestný čin, nebo přestupek.

Tyto odpovědi budou důležité pro pochopení, jak policisté a strážníci městské policie interpretují a aplikují právní normy ve své každodenní praxi. Výsledky tohoto šetření budou analyzovány a poslouží k dalšímu zkoumání, na základě interpretace získaných dat budou vypracovány hypotézy.

Autorka věří, že toto šetření přinese cenné poznatky a přispěje k hlubšímu porozumění problematice o kvalifikaci trestných činů a přestupků u policejních složek.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je především objasnění a přiblížení problematiky vybraných majetkových deliktů (krádež, poškození cizí věci a neoprávněné užívání cizí věci/majetku). Půjde o osvojení si základních pojmů a jejich výklad. Dále se bude jednat o pochopení rozdílů jak z pohledu hmotného, tak i procesního práva mezi vybranými majetkovými trestnými činy a vybranými korespondujícími majetkovými přestupky. Právě toto právní posouzení musí policisté nebo strážníci provést jako prvotní při zjištění těchto deliktů k určení dalšího postupu, zda delikt bude řešen jako přestupek nebo trestný čin. Rovněž bude proveden rozbor skutkových podstat uvedených deliktů a jaké za ně hrozí tresty, jak v trestním, tak i správním řízení.

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě dotazníkového šetření mezi strážníky městské policie a příslušníků Policie České republiky zjistit, zda, a proč dochází k chybnému posouzení majetkových právních deliktů na místě činu. Vyústěním stanovených cílů bude zpracování možných návrhů, jak a pomocí čeho, zabránit chybným posouzením. Také bude vypracována statistika vycházející z dotazníkového šetření, která může policii upozornit na problém v případě, že k chybnému posouzení dochází.

Na konci výzkumné části se vyhodnotí dotazník a pomocí něj i stanovené hypotézy.

2 Vymezení základních pojmů

2.1 Kriminologie

Kriminologie je vědní obor, který se měl poprvé použít již v roce 1879 a od té doby je nedílnou součástí nejen naší země a našich zákonů, ale objevuje se po celém světě. Slovo se skládá z latinského slova *crimen*, překládáme jako zločin, a z řeckého slova *logos*, překládáme jako učení a věda, kriminologie je tedy učení o zločinu. Tento název měl poprvé použít francouzský antropolog P. Topinard (1830-1911).¹

Kriminologie má celou řadu definic, jedna, všeobecně uznávaná dodnes, neexistuje. Má ovšem užší a širší pojetí, které záleží na tom, zda se zahrnou do definice i společensky škodlivé jevy nekriminální povahy nebo ne. Nejznámější, a v české kriminologii nejpoužívanější, je věda o kriminalitě, o jejích pachatelích a obětech a o její kontrole.² Jako širší a detailnější termín bychom mohli uvést, že se jedná o vědu o zločinu, jeho pachatelích, obětech, kontrole, příčinách, prevenci, jeho eliminaci a samozřejmě je také vědou o kriminalitě. Ovšem stejně jako u většiny věd, ani tady neexistuje jen jedna používaná definice, jelikož názory těch, kteří se tímto zabývají, se rozcházejí. Kriminologie se tedy zabývá zločinností, každodenní záležitost v nejrůznějších formách, ohrožující nejen lidi, ale i instituce, zvěř a mnoho dalšího, a problémy s ní související.³

Je pedagogickou disciplínou a naukou multidisciplinární interdisciplinární, empirickou a teoretickou. Základním úkolem kriminologie je nalézt odpověď na otázku: „Proč dochází k páchání trestné činnosti a jak jí předcházet?“⁴

Kriminologie jako samostatný vědní obor má nejen vlastní předmět zkoumání, ale také vlastní metody zkoumání.⁵ V současné době je všeobecně uznávána jako samostatná vědecká a pedagogická disciplína. Lze ji označit též za vědu empirickou, což znamená, že se zabývá poznáváním reálných jevů a okolností, které souvisejí s kriminalitou. Tedy například jaké jsou důsledky aplikace právních norem v praxi. Vycházíme z teoretických modelů, které lze prověřit například empirickým výzkumem.

¹ JELÍNEK, J. a kolektiv. *Kriminologie. Teoretik*. Praha: Leges, 2021. s. 21.

² SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. s. 11.

³ JELÍNEK, J. a kolektiv. *Kriminologie. Teoretik*. Praha: Leges, 2021. s. 21-23.

⁴ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. s. 21.

⁵ SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. s. 11.

Je potřeba, aby byla kriminologie nestrannou a zachovala si jistou objektivitu, nemůže podlehnout politickým tlakům a populistickým přáním.

Vedle kriminologie máme i další související obory a to:

- kriminalitu: obecný termín pro páčání zločinů
- kriminalistiku: zaměřuje se na vyšetřování trestných činů a hledání důkazů, tato věda je samostatný vědní obor založen na zkoumání, zajišťování a uchovávání kriminalistických stop, které pomáhají k objasnění trestných činů a zajištění konkrétního pachatele.⁶
- penologii: nauka o trestech
- forenzní disciplíny jako například soudní lékařství
- viktimologii: nauka o obětech
- kriminální etologii: zabývá se příčiny kriminality
- kriminální fenomenologii: studium a analýza kriminálního chování
- klinickou kriminologii: zabývá se osobností pachatele⁷

Je velmi důležité, aby tyto vědy spolupracovaly, jelikož se často navzájem propojují a doplňují.

Kriminologie bývá dělena také na obecnou a zvláštní část, kdy se obecná část zabývá podstatou oboru neboli teorií, předmětem, podmínkami, zločinností, pachatelem a obětí trestného činu. Dále také základními kriminologickými pojmy a směry, kriminologickými výzkumy a prevencí kriminality, mohli bychom to shrnout jako kriminologické otázky. Zvláštní část naopak upřesňuje pohled na kriminální jevy a nabízí možnost pracovat s konkrétnějšími poznatky jako je struktura a dynamika kriminologie.⁸

V kriminologii existuje několik pojmů, u kterých je jejich význam špatně chápán či interpretován, nebo má několik významů. Jedná se například o *terorismus*, *kybernetickou kriminalitu* anebo o *kriminalitu bílých límečků*. Kriminalita bílých límečků se objevuje převážně ve spojitosti s takzvanou korporátní kriminalitou. Tedy souhrn trestných činů spáchané právnickou osobou. Kriminalita bílých límečků může být

⁶ PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistika: (teorie, metody, metodologie)*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. s. 15.

⁷ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. a kolektiv. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012. s. 1-4.

⁸ JELÍNEK, J. a kolektiv. *Kriminologie*. Teoretik. Praha: Leges, 2021. s. 24-25.

definována podobně jako organizovaný zločin, kdy jde o skupinu lidí, kteří se pokoušejí dosáhnout svého cíle pomocí nelegálních prostředků, jež jsou trestním zákonem sankcionovány. V oblasti kriminologie existují minimálně dvě interpretace pojmu kriminalita bílých límečků. Jedna z nich se soustředí na trestné činy spáchané osobou ve významné a vysoké pozici v rámci své profese nebo povolání, Zatímco druhá interpretace považuje tento typ kriminality za formu nenásilné hospodářské nebo majetkové trestné činnosti, bez ohledu na identitu pachatele, ať už je to fyzická nebo právnická osoba.⁹

2.2 Kriminalita

Kriminalita, jak už bylo výše uvedeno, je věda, kterou se zabývá kriminologie a také by mohla být nazvána pojmem „zločinnost“. Setkal se s ní pravděpodobně každý z nás, ať už ve větší nebo menší míře, jelikož je to jakékoliv páčání společensky škodlivých a protiprávních jevů, které ohrožují bezpečnost nejen lidí. Označuje se taky jako sociálně patologický jev.

Kriminalitě je věnována velká pozornost obzvláště z důvodu, že její zkoumání nám může pomoci k objasnění příčin kriminality, k ověřování teorií a k hledání vhodného trestu. Kriminalita je také brána jako souhrn trestných činů spáchaných na určitém území za určité období, což je označováno jako rozsah kriminality. Rozsah je vyjádřen v absolutních číslech.¹⁰ Pro představu, v roce 2023 bylo na území České republiky registrováno 181 417 trestných činů.¹¹

2.2.1 Struktura kriminality

Struktura neboli hlediska zkoumání kriminality, lze dělit podle druhu kriminality, z geografického hlediska, věku a pohlaví pachatele, lze do ní zahrnout i recidivu, tedy, jak často se odsouzení pachatelé po propuštění vracejí zpět k páčání protispolečenských jednání. Struktura kriminality ji umožňuje lépe chápat i proto, že příčiny kriminality a typy pachatelů se mohou důrazně lišit v závislosti na konkrétním druhu kriminality. Se strukturou kriminality je úzce spojena i její dynamika. Ta nám může zobrazit případnou

⁹ JELÍNEK, J. a kolektiv. *Kriminologie*. Teoretik. Praha: Leges, 2021. s. 543-544.

¹⁰ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. a kolektiv. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012. s. 131.

¹¹ Policie České republiky. Zpravodajství: *Vývoj registrované kriminality v roce 2023* [online]. Praha: Odbor komunikace a vnějších zdrojů. 2024 [cit. 2024-08-19]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>.

změnu ve struktuře, intenzitě a rozsahu kriminality v průběhu času a následně určit, zda došlo k poklesu nebo nárůstu kriminality.¹²

Kriminalitu lze členit na registrovanou a latentní. V případě registrované kriminality se jedná o kriminalitu, která vyšla najevo a informace o ni zjišťujeme ze statistik. Kriminalita latentní je naopak ta, o které nejsou žádné informace a buď to se schovává v černých anebo šedých číslech. Do této kategorie můžeme zařadit činy, které nikdo nenahlásil anebo nikdy nevyšly najevo. A poslední, skutečná kriminalita je ta, která obsahuje jak registrovanou, tak latentní kriminalitu.¹³

V této souvislosti je často zmiňované takzvané “temné číslo kriminality” neboli rozdíl v počtu mezi všemi skutečně spáchanými trestnými činy a těmi, které jsou zahrnuty v statistikách. Dalším zmiňovaným je takzvané “šedé číslo kriminality”, které označuje situaci, kdy byl pachatel trestně stíhán, ale nikdy za něj nebyl odsouzen anebo situaci, kdy pachatel trestného činu vůbec nebyl zjištěn.¹⁴

Jak je již výše zmíněno, kriminalitu lze rozdělit také podle jejího druhu, a to na kriminalitu násilnou, mravnostní, hospodářskou a majetkovou a lze je označit jako ty nejzávažnější druhy.

Za násilnou kriminalitu je považována například vražda, úmyslné ublížení na zdraví nebo únos. V užším pojetí se jedná nejen o užití fyzického násilí, ale také toho psychického, zatímco v širším se jedná o násilí páchané na osobě nebo věci. Příčiny násilné kriminality jsou například: vliv rodinného prostředí, násilí mezi manželi nebo na dětech, vrozené dispozice, které směřují k násilí, ekonomická nevyrovnanost a alkoholismus, to vše může být pro jednotlivce příčinou a sloužit jako záminka k páchání násilné kriminality.

Mezi další časté jednání z pohledu laické veřejnosti bychom také mohli zahrnout terorismus, šikanu, domácí násilí a také zločiny z nenávisti, které mohou být rasově motivovány.¹⁵ Velmi častým trestným činem je také loupež. Typicky se řadí do majetkové kriminality, nicméně díky agresivitě, která zde hraje často klíčovou roli,

¹² VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. a kolektiv. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012. s. 132-133.

¹³ SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. s. 15.

¹⁴ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. a kolektiv. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012. s. 134-135.

¹⁵ SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. s. 51-60.

se zkoumá v oblasti násilné kriminality. Pokud je následkem loupeže také usmrcení osoby, řadíme tento čin spíše do úmyslného usmrcení, které je motivováno ziskem.

Dalším druhem obecné kriminality je kriminalita mravnostní, a to zejména znásilnění, sexuální útok, pohlavní zneužívání a kriminalita spojená s prostitucí.

Další součástí kriminality obecné je majetková kriminalita. Řadíme mezi ní taková jednání, které útočí proti cizímu majetku fyzické nebo právnické osoby. Cílem je tedy získání majetku například pomocí krádeže, dále poškození majetku, anebo například podílnictví.¹⁶ Majetková kriminalita je s ohledem na registrovanou kriminalitu ta nejpočetnější, jak v absolutních číslech, tak v podílu celkové kriminality.

Majetková kriminalita má 2 pojetí: užší a širší. V širším smyslu se chápe kriminalita jako útok pachatele namířený proti cizímu majetku bez ohledu na vlastnictví. Naopak v užším smyslu se jedná o trestnou činnost, která ohrožuje, poškozuje nebo se zmocňuje majetku s cílem jeho užití, ať už trvalého nebo dočasného, bez ohledu na formu vlastnictví. Mezi nejčastěji páchané majetkové činy patří krádeže, při kterých jde o odcizení věci nebo krádeže vloupáním.

Poslední zmíněnou kriminalitou bude hospodářská. Tato trestná činnost, má významný negativní sociální a ekonomický dopad na stabilitu státu. Do oblasti hospodářské kriminality patří zejména trestné činy související s daněmi a poplatky, korupční praktiky, praní špinavých peněz, poškozování finančních zájmů Evropské unie a padělání peněz.¹⁷

2.3 Protispolečenská jednání

Protispolečenské jednání je nejširší pojem, jelikož obsahuje nejen kriminalitu, ale i delikvenci a negativní společenské jevy. Ty, ačkoliv nejsou zákonem považované za trestné, společností nejsou uznávané.¹⁸ Jednou z klíčových částí kriminologie je také zkoumání zločinnosti, jako společensky patologických jevů. Touto oblastí se zabývá obor kriminální fenomenologie.¹⁹

¹⁶ SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. s. 67.

¹⁷ Policie České republiky. ÚSKPV: *Odbor hospodářské kriminality* [online]. 2024 [cit. 2024-09-02]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/uskp-odbor-hospodarske-kriminality.aspx>.

¹⁸ SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. str. 15.

¹⁹ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. a kolektiv. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012. s. 131.

Dalším z protispolečenských jednání je delikvence, ta je oproti kriminalitě rozšířenější pojem a to proto, že zahrnuje také přestupky a činy jinak trestné. Čin jinak trestný může spáchat pouze osoba mladší 15 let a osoba nepřičetná. Jakýkoliv, protiprávní čin spáchaný těmito osobami, nazýváme vždy jako “čin jinak trestný”.

Protispolečenská jednání můžeme rozdělit na protiprávní jednání a na negativní společenské jevy. Negativní společenské jevy lze shrnout jako jiné společensky nežádoucí jevy se škodlivými následky, které ovšem nelze kvalifikovat jako protiprávní. Jedná se například o prostituci, sebevraždy, gamblerství nebo alkoholismus.²⁰

²⁰ SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. str. 15.

3 Majetkové delikty

Tyto delikty jsou dlouhodobě jedny z nejčastějších a pravděpodobně i nejstarších. Jedná se o útok na vlastnický vztah fyzické nebo právnické osoby k určité věci. Přestože se jedná o činnost velmi častou, její objasněnost je jednou z nejnižších. Pachatelé neustále vymýšlejí nové efektivnější způsoby a věková hranice pachatelů se nám také posouvá, a to i pod 15 let.

Majetková kriminalita se člení dle kriminalistických taktik, což jsou kapesní krádeže, krádeže vloupáním, podvody, poškozování majetku apod. Také ji lze rozlišit podle toho, čím majetek je zasažen, například na majetek právnických osob, majetek občanů a státní majetek. Dále by se dala rozdělit podle předmětu zájmu, a to například na šeky, zlato, elektroniku, peníze a podobně. Podle způsobu provedení, zda šlo o akci plánovanou nebo se k takovému chování naskytla příležitost, zda to bylo profesionálně nebo primitivně spácháno. A poslední hledisko dělení je kriminalisticko-právní, které nám určí, zda čin zařadit pod majetkovou kriminalitu prostou anebo kvalifikovanou a zda se jedná o soudní delikt, tedy o trestný čin, nebo o správní delikt, tedy o přestupek.

Za nejčastěji páchané majetkové trestné činy lze považovat právě krádeže, zpronevěry, podílnictví a podvody. Všechny tyto trestné činy spojuje zisk cizí věci. Rozdíly mezi nimi spočívají ve způsobu jejich provedení. Při krádeži pachatel získá cizí věc tím, že ji odcizí s úmyslem si ji trvale přivlastnit. Zpronevěra spočívá v tom, že si pachatel přivlastní cizí věc, která mu byla svěřena vlastníkem. Podstata trestného činu podvodu je založen na klamavém jednání pachatele, který uvede poškozeného v omyl. Lichva, podobně jako podvod, využívá nezkušenosti nebo mentální slabosti oběti, avšak na rozdíl od podvodu, při lichvě pachatel poskytuje poškozenému plnění, které je v nepoměru k tomu, co od poškozeného dostane.²¹

²¹ CHMELÍK, Jan. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. s. 354-356.

4 Vybrané trestné činy a korespondující přestupky majetkových deliktů

Pro pochopení, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek je nutné znát alespoň základní rozdíly mezi trestným činem a přestupkem. Základní rozdíl je ve společenské škodlivosti, která je dána u majetkových deliktů zejména výši způsobené škody, nebo způsobem provedení. Tuto škodlivost nám stanoví zákonodárné sbory legislativním procesem a je publikována v zákonech. Tato škodlivost není nikdy exaktně stanovitelná a je proměnlivá v čase, tak jak společnost posuzuje jednotlivé protispoločenské jevy, pak dochází k tzv. kriminalizaci nebo dekriminalizaci protispoločenských jednání.

4.1 Posouzení kvalifikací, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek

Zákon o odpovědnosti za přestupky zajišťuje ochranu společenských vztahů. Tyto vztahy se týkají společenských hodnot a jsou regulovány normami správního práva, na jejichž ochraně má zájem stát. Tyto vztahy jsou definovány zákonem a dalšími obecně závaznými právními předpisy, protože správní právo je právem, které je rozděleno do mnoha právních norem různé síly. Přestupkové právo nechrání všechny společenské vztahy, které jsou regulovány jinými právními odvětvími. Ochrana společenských vztahů a hodnot se týká také dalších právních oblastí, jako je například trestní nebo ústavní právo. Trestní právo má úzkou vazbu na právo přestupkové, protože často chrání podobné zájmy a hodnoty. Nicméně, míra škodlivosti pro společnost, je u trestných činů vyšší než u přestupků. Přestupek má tedy subsidiární charakter vůči trestnému činu, což znamená, že právní úprava přestupků se uplatní pouze v případě, že nejde o trestný čin.²²

Posoudit, zda se jedná o přestupek nebo trestný čin, není v praxi mnohokrát jednoduché, proto je potřeba vědět, zda existují nějaké okolnosti, které by nám mohly při kvalifikaci pomoci. Mezi jedno z rozhodujících hledisek patří například přitěžující a polehčující okolnosti. Mezi přitěžující okolnosti, za kterých byl čin spáchán, by byly považované například mimořádné situace, do kterých bychom mohli zahrnout povodně, nebo třeba pandemii.²³

U všech majetkových přestupků fyzických osob se po subjektivní stránce neboli zavinění, vyžaduje úmyslné jednání. U pachatelů podnikajících fyzických osob

²² KUČEROVÁ, H, HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2017. s. 16-17.

²³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I. §1 až 139. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 541-555.

nebo právnických osob se však subjektivní stránka přestupku nezkoumá. Většina přestupků má korespondující trestný čin, avšak v zákoně o některých přestupcích není jejich definice poskytnuta.

Pro jejich interpretaci je tedy nutné vycházet z definic odpovídajících trestných činů uvedených v trestním zákoníku. Jedním z důležitých kritérií pro určení, zda se jedná o přestupek nebo trestný čin, je výše způsobené škody. Škoda se vyjadřuje v penězích a v případě přestupku se jedná pouze o majetkovou škodu, nikoli o nemajetkovou újmu. Vzhledem k tomu, že přestupky spadají do kategorie bagatelní kriminality, pro určení, zda se v konkrétním případě jedná o přestupek, bude rozhodující převážně škoda nikoli nepatrná (10 000,- Kč), v případě přestupku neoprávněného užívání cizí věci rozhoduje škoda nikoli malá (50 000,- Kč).²⁴

Po zhodnocení základních rozdílů mezi trestným činem a přestupem bude dále věnována hlavně pozornost trestnému činu krádeže, poškození cizí věci a neoprávněnému užívání cizí věci a jim korespondujícím přestupkům a to zejména v základních skutkových podstatách, tak jak se s nimi setkávají příslušníci PČR a strážníci OP v denním bezprostředním styku s občany v terénu. Jedná se tzv. zejména o bagatelní trestnou činnost, kdy přesná definice termínu bagatelní trestná činnost neexistuje. Policejní statistiky pojem „bagatelní trestná činnost“ neznají.

Jako bagatelní kriminalita, nebo také bagatelní trestná činnost, se obvykle označuje kriminalita, která není příliš vážná a nachází se na pomezí přestupku a trestného činu. Sem spadají například prosté krádeže, poškozování věcí nebo neoprávněné užívání cizí věci.

4.2 Majetkové trestné činy a jejich charakteristika

Všechny majetkové trestné činy jsou obsažené v páté hlavě zvláštní části trestního zákoníku s názvem „Trestné činy proti majetku“, hlava obsahuje 27 paragrafů.

Abychom mohli rozpoznat rozdíl mezi trestným činem a přestupkem musíme poznat jejich základní charakteristiky. Co je trestný čin nám stanovuje zákon č.40/2009 Sb. trestní zákoník v § 13 Trestný čin. Trestný čin je tedy čin protiprávní, jehož znaky jsou uvedeny právě v trestním zákoníku. Ze spáchání trestného činu může být potrestaná pouze osoba trestně odpovědná, tedy osoba starší 15ti let a osoba příčetná. V případě, že

²⁴ STRAKOŠ, J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. s. 161-162.

osoba není trestně odpovědná nespáchá trestný čin, ale čin jinak trestný. Osoby mladistvé, tedy osoby od 15 do 18 let nepáchají trestný čin, ale provinění, zde se jedná o jiné označení stejného jednání osoby dospělé a osoby mladistvé. Někdy je nutno k trestní odpovědnosti mladistvé osoby posuzovat a zkoumat i její rozumovou a mravní vyspělost. V odstavci (2) je uvedena trestní odpovědnost. Jedná se o subjektivní stránku neboli zavinění, u trestného činu je třeba vždy úmyslného zavinění, pokud není v zákoně výslovně uvedeno jinak.²⁵

Trestný čin je tedy buď to úmyslný a následně se dělí na úmysl přímý, tedy pachatel *věděl a chtěl* a úmysl nepřímý, kdy pachatel *byl s výsledkem svého jednání srozuměn*. Anebo je nedbalostní a ten se dělí na nedbalost vědomou a nevědomou. Za nedbalost nevědomou můžeme označit situaci, kdy pachatel *nevěděl, ale vědět mohl a měl*. A nedbalost vědomá je označována za situaci, kdy pachatel *věděl, ale spoléhal, že se tak nestane*.²⁶

Nejdůležitější a nejrozsáhlejší částí popisu trestného činu je způsob, jakým byl spáchán. Tím se rozumí prvky přímo spojené s pachatelem, jako jsou jeho konkrétní kroky při spáchání činu. Tento způsob se snaží zachytit, jak pachatel postupoval, například jeho jednotlivé pohyby (běh, chůze, úder) nebo použité předměty (nástroje a zbraně). Způsob, jakým je trestný čin spáchán, je obvykle složitý a má konkrétní charakter. K trestnému činu patří i s ním spojené činnosti.

Pachatel využívá znalostí o návycích oběti, místě činu, uložení věcí a dalších faktorů. Naopak, nedostatek informací může vést k chaotickému jednání pachatele a zanechání nežádoucích stop a možných důkazů, které pomůžou k jeho odhalení.²⁷

A na konec musíme zmínit také motiv trestného činu, jenž je důležitým prvkem kriminalistické charakteristiky, avšak jeho význam se liší mezi různými skupinami trestných činů. U některých typů trestných činů je motivace jasná a málo rozmanitá, jako například u krádeží, kde převládá ziskový motiv. Odlišné motivy jsou u krádeží vzácné. Naopak u trestných činů, kde jsou motivy velmi proměnlivé, se tyto motivy mohou výrazně projevovat ve stopách a mohou také ovlivňovat chování pachatele během

²⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I. §1 až 139*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 210-212.

²⁶ HEJDA, J a kol. *Základy kriminalistiky a trestního práva*. Praha: Oeconomica, 2003. s. 132.

²⁷ PORADA, V. a POLÁK, P. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. s. 52-57.

vyšetřování, jako je tomu například u vražd, kde existuje široká škála různých motivů. Motiv činu může dokonce měnit chování pachatele při vyšetřování.²⁸

Trestné činy řeší pouze orgány činné v trestním řízení, tedy policejní orgány, státní zastupitelství a soudy. Trest může uložit pouze věcně, místně nebo funkčně příslušný soud, kdy převládajícími tresty jsou podmíněné a nepodmíněné odnětí svobody, nebo alternativní tresty jako například domácí vězení, obecně prospěšné práce, apod. Samotné jednání před soudem je veřejné, pokud soud veřejnost nevyloučí. To může například při projednání osoby mladistvé, projednávání utajovaných věcí a podobně.

Pokud jde o trestnost, tak u vývojových stádií trestného činu je dokonáný trestný čin a pokus vždy trestný. Příprava je trestná pouze u zvláště závažných zločinů, a to v případě, kdy je to v konkrétním ustanovení paragrafu uvedeno, že příprava je trestná. Rovněž účastenství je vždy trestné. Příprava, pokus a účastenství jsou trestné v rozmezí trestní sazby stanovené za dokonáný trestný čin, kdy výši trestu stanoví pouze soud ve svém rozsudku.²⁹

4.3 Majetkové přestupky a jejich charakteristika

Zákon číslo 183/2017 sb., který vyšel ve sbírce zákonů dne 28.6.2017, byl významným krokem k revizi ustanovení o správních deliktech. Díky tomuto zákonu byla většina přestupků přearažena do jiných zákonů, v případě že nebyly zrušeny.

V případě, že zvláštní zákon neurčuje jinak, přestupky projednávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností.³⁰

Co je přestupek nám upravuje Zákon č. 250/2016 Sb. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich v § 5. Přestupek je veřejnoprávním deliktem správní povahy, který je v zákoně popsán jako protiprávní a společensky škodlivé jednání. Jeho znaky jsou stanoveny zákonem, pokud není považován za trestný čin. Trestní odpovědnost za přestupek je stanovena stejně jako u trestných činů, tedy osoba starší 15 let a přičetná. Pokud není osoba trestně odpovědná nespáchá přestupek, ale jiný protiprávní čin.

²⁸ MUSIL, J., KONRÁD, Z. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2004. s. 33.

²⁹ ČESKO. *Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník* (tiskový zákon). In: Sbíрка zákonů, Česká republika. 2023.

³⁰ STRAKOŠ, J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. s. XXI-XXII.

Správní orgán tedy ukládá správní tresty za přestupky. Ten slouží jako prostředek ke snaze o ochranu společnosti a jejich zájmu.³¹ U správního řízení je na rozdíl od soudního řízení neveřejné zasedání. Ale konečné rozhodnutí správního orgánu je však již veřejné.

Přestupky jsou projevem drobné a méně závažné kriminality, naopak skutkové podstaty trestných činů představují závažnou trestnou činnost. Proto o přestupcích rozhodují nestranné správní orgány, zatímco trestné činy posuzují nezávislé a nestranné soudy.³²

Přestupky se zabývají orgány činné ve správním řízení, tedy Policie ČR, Obecní policie, přestupkové komise obce a jiné další správní orgány státní správy, kdy tyto orgány trestají přestupce formou rozhodnutí a v příkazním řízení na místě. Na rozdíl od trestných činů postačuje u přestupků zavinění z nedbalosti, pokud není v zákoně uvedeno jinak.³³ Např. u majetkových přestupků je vždy vyžadován úmysl.

Dokonaný přestupek je vždy trestný. Pokus je trestný jen u majetkových přestupků dle odstavce (1). Příprava u přestupků není trestná. Organizátor, návodce a pomocník jsou trestní jen u majetkových přestupků krádeží.³⁴

Stejně jako u trestných činů i u přestupků existují jednání, která jsou považována za přestupky pouze v konkrétním zákoně. Na rozdíl od trestných činů, které jsou definovány pouze v jednom právním předpisu, konkrétně v trestním zákoníku, jsou různé přestupky rozptýleny v přibližně 200 zákonech. Obecné přestupky jsou specifikovány v zákoně č. 251/2016 Sb., který se týká některých přestupků, včetně majetkových přestupků uvedených v § 8.

Další přestupky, například z oblasti dopravy, rybářství nebo ochrany zdraví, jsou uvedeny v různých zákonech, jako je zákon o provozu na pozemních komunikacích, protikuřácký zákon nebo zákon o rybářství.

³¹ KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. Komentátor. Praha: Leges, 2019. s. 23.

³² STRAKOŠ, J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. s. 2.

³³ ČESKO. *Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. e-sbirka.cz. [online]. 2017. [cit. 2025-12-01]. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/250?zalozka=text>.

³⁴ ČESKO. *Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*. e-sbirka.cz. [online]. 2017. [cit. 2025-14-01]. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/251/2022-02-01?f=251%2F2016&zalozka=text>.

4.4 Trestný čin krádeže a korespondující přestupek

Trestný čin krádeže a korespondující přestupek jsou nejčastější právní delikty, se kterými se policisté základních útvarů PČR a strážníci Obecních policí setkávají při běžném výkonu služby a pracovní činnosti. Musí umět rozpoznat, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek, neboť dle toho se pak odvíjí jejich další postup. Zejména u Obecní policie je toto rozpoznání důležité, neboť neřeší trestné činy, není orgán činný v trestním řízení, a veškeré zjištěné a nahlášené trestné činy bezprostředně oznamuje Policii ČR. Obecní policie pak pouze do příjezdu Policie ČR zajišťuje místo činu, popřípadě události tak, aby nedošlo k jeho narušení. K těmto činnostem jsou strážníci školeni ze základů kriminalistiky, včetně chování se na místě činu.³⁵

Krádež trestní zákoník definuje v § 205 jako věc, jež si cizí osoba přivlastní tak, že se ji zmocní a případně na věci způsobí škodu, čin spáchá vloupáním nebo se ihned po činu pokusí si věc nechat pomocí násilí, anebo byl trestný čin spáchán na majetku, který měla jiná osoba na sobě, případně u sebe. Příprava k tomuto činu je také považována za trestnou. Vyžaduje se úmysl a pachatelem může být kdokoliv, tedy obecný subjekt skutkové podstaty.³⁶ Z této definice můžeme rozlišit, kdy se jedná právě o krádež, a ne například o loupež, což může být pro laickou veřejnost často těžké rozeznat z důvodu neznalosti.

Hlavním rysem krádeže je něčeho se zmocnit a jednat s touto věcí jako s vlastní. Věc dělíme na movitou a nemovitou, a patří do vlastnictví konkrétní osoby, případně státu nebo právnické osoby a hodnota věci je vyčíslena. Pachatel se věci zmocní aktivním jednáním, kdy vytvoří předpoklad pro spáchání krádeže, ať už konáním anebo opomenutím.³⁷

Pro posouzení, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek, je třeba se i orientovat ve výkladových ustanoveních a ty umět aplikovat v praxi. K základním výkladovým ustanovením určitě patří znalost, co představují pojmy jako:

³⁵ ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb. *České národní rady o obecní policii*. e-sbirka.cz. [online]. 1992. [cit. 2025-18-01]. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/1991/553/2025-01-01?f=553%2F1991&zalozka=text>.

³⁶ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník* (tiskový zákon). In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2023.

³⁷ CHMELÍK, Jan. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005.

a) Uzavřený prostor

Uzavřeným prostorem se rozumí nejen samotná stavba a její části, ale i ohrazený pozemek, rovněž také menší přemístitelné prostory (zavazadlový prostor auta, příruční pokladna, trezor, apod.)

b) Vniknutí

Nejen vstup do uzavřeného prostoru, ale i sáhnutí dovnitř rukou nebo nástrojem (rozbije okno u auta a klackem vytáhne dámskou kabelku).

c) Lstí

Například, když pachatel vstoupí do bytu s nepravdivou záminkou, kdy se vydává za policistu, opraváře plynu, apod.

d) Uzamčením

Uzamčením se rozumí zámek, ovladatelná zástrčka zevnitř, automatické signální zařízení a podobně. Nedovolené překonáním uzamčení chápeme jako použití nalezeného, odcizeného či vylákaného klíče, nebo použití speciálního technického zařízení. K překonání uzamčení není nutno vynaložit fyzickou sílu. Je-li z vnější strany zámku zasunut klíč, který tam případně zapomene majitel bytu, nepovažuje se objekt za uzamčený, tedy otevření a vniknutí do bytu s takto ponechaným klíčem nebude vloupáním.

e) Jiná jistící překážka

Neboli plot, mříž, stěna, strop, apod. K překonání překážky je vždy nutno použít nějakou sílu (vyražení dveří, okna apod.) Překážka však nemusí být vždy poškozena např. vysazení těžkých, ale neuzamčených vrat. O použití síly jde i tehdy, jestliže pachatel použil k překonání překážky nástroje, takže intenzita vlastní vynaložené fyzické síly nemusela být velká (použije rozbrusku, páčidlo)

f) Cizí věc

Taková věc, která náleží zcela nebo zčásti jiné osobě než pachateli (tedy i věc, kterou má pachatel ve spoluvlastnictví). Předmětem krádeže však nemůže být věc opuštěná ani věc vlastní.

g) Věcí

Rozumíme mimo jiné i živá zvířata, peněžní prostředky na účtu, cenné papíry, nevyplyvá-li z jednotlivých ustanovení trestního zákona něco jiného. Výkladem lze dovodit, že věci se rozumí i peníze, ale i např. vkladní knížka.

h) Zmocní

Pachatel takovou věc odejme z faktické moci osoby, které věc patří. Jednáním pachatele, který se zmocní cizího motorového vozidla, lze posoudit jako trestný čin krádeže jen za předpokladu, je-li prokázáno, že tak činil v úmyslu trvale takové vozidlo užívat. Jinak to může být jen neoprávněné užívání cizí věci.³⁸

Pro potřeby stanovení cílů v této práci se budeme zabývat pouze základní skutkovou podstatou krádeže uvedenou v odstavci (1) a kvalifikovanou skutkovou podstatou v odstavci (2) Krádeže dle § 205 odst. (1), Trestního Zákonníku. Krádeže se dopustí ten, kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní:

a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou

Dle kategorie škod se jedná o částku nejméně 10 000,- Kč a jedná se tzv. o krádež prostou, tedy je zde podmínka že se pachatel nedopouští žádného násilí. Například odcizení nezajištěného jízdního kola v hodnotě 11 000,- Kč je trestným činem, kdy naopak odcizení nezajištěného jízdního kola v hodnotě pod 10 000,- Kč je pouze přestupkem.

b) čin spáchá vloupáním

Pod tímto pojmem chápeme vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení, nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly. Zde se jedná vždy o trestný čin bez ohledu na výši škody. Odcizení zajištěného jízdního kola v hodnotě pod 10 000,- Kč například přestřižením lanka zámku je trestný čin.

³⁸ ŠČERBA, Filip a kol.. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1645-1651.

- c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí

Projev násilí nebo jeho hrozba následuje až po odcizení a musí se odehrát bezprostředně po spáchané krádeži. Například majitel přistihne pachatele, jak odnáší neuzamčené jízdní kolo v hodnotě 6 000,- Kč, které měl opřené o zeď u prodejny. Majitel se ho snaží zastavit, aby mu kolo vrátil, ale pachatel ho srazí na zem nebo mu začne vyhrožovat, což majitele přiměje k tomu, aby ho nechal odjet.

V tomto případě rovněž není rozhodující výše škody, protože vždy jde o trestný čin. Je však důležité neplést tento čin s trestným činem loupeže. U loupeže totiž nejprve dochází k násilí nebo hrozbě násilí a majetkový prospěch přichází až následně, nebo se obě jednání odehrávají současně.

V tomto případě krádeže byl nejdříve majetkový prospěch a pokud by došlo například k ublížení na zdraví, bude se zde jednat o dva trestné činy v souběhu, tedy o trestný čin ublížení na zdraví a trestný čin krádeže.

- d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě

Formulace „při sobě“ vyjadřuje nejen situaci, kdy poškozený drží věc v ruce, ale také případy, kdy si věc odloží v blízkosti, například když si zapaluje cigaretu. Tento typ krádeží zahrnuje převážně kapesní krádeže, krádeže dámských kabelek, zavazadel, které má někdo u sebe, krádež kabátu ve vlaku nebo tašky z nákupního košíku.

Pachatelé se většinou zaměřují na oblečení, peníze, šperky a další doplňky, které mohou být v tašce, kabelce nebo kufru. Výše škody zde rovněž není rozhodující a vždy se jedná o trestný čin. Naopak, pokud má majitel věc pouze na dohled, například když vidí svůj kabát v restauraci na druhé straně sálu nebo ponechá nákupní košík s kabelkou před regálem a odejde k jinému regálu, nebude se jednat o případ krádeže. Kvalifikace odcizení takto „vzdáleně“ odložených věcí bude určena podle výše škody.

- e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob

Zde jde o takzvané rabování při živelních pohromách, jako povodních, požárech apod., kdy zde rovněž nerozhoduje výše škody.

Ve druhém odstavci trestného činu krádeže je kvalifikována skutková podstata „tzv. recidivy“, kdy trestný čin krádeže spáchá i ten, kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní v přestupkové kvalifikaci.

Aby se z přestupkového jednání stal trestný čin musí být, ale splněna podmínka, že za trestný čin krádeže byl pachatel v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán. Je-li splněna podmínka potrestání nebo odsouzení, půjde o trestný čin krádeže bez ohledu na výši způsobené škody. Zde ale nepostačuje, aby byl pachatel v posledních třech letech pravomocně uznán vinným ze spáchání přestupku proti majetku, musí být také odsouzen nebo potrestán jen za trestný čin. Nejedná se zde o tzv. řetězení přestupků. Například pokud byl pachatel v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán za trestný čin krádeže a odcizí nijak nezajištěnou čokoládu v hodnotě 100,- Kč, bude toto jednání kvalifikováno jako trestný čin a škoda zde nerozhoduje. Jak policisté PČR, tak i strážníci OP mají on-line přístup do výpisu z rejstříku trestů za účelem zjištění případné recidivy.³⁹

Přestupek krádeže, který koresponduje s trestným činem krádeže najdeme v § 8 zákona o některých přestupcích, kdy přestupku proti majetku se osoba dopustí tím, že úmyslně způsobí škodu na cizím majetku. Objektem krádeže je vlastnictví věci, ale také její držba. Právo na vlastnictví majetku je základním lidským právem a je chráněno zákony. Tato ochrana zajišťuje vlastníkovi právní vlastnictví nad věcí, která mu náleží a má právo rozhodovat o tom, jak bude s věcí nakládáno.

Pro potřeby této práce se budeme zabývat pouze ustanovením dle odstavce (1), písmena a) 1. Ten koresponduje s trestným činem krádeže.

Zda se jedná o přestupek nebo trestný čin krádeže je pro posouzení základním rozlišovacím kritériem výše způsobené škody tedy nižší než 10 000,- Kč za současného předpokladu, že nebude naplněno jednání uvedené pod písmenem b) až e) § 205 odst. (1), Trestního Zákoníku, nebo recidivy dle § 205 odst. (2) Trestního Zákoníku.⁴⁰

Pokus tohoto přestupku je trestný. Může se ho dopustit též organizátor, návodce nebo pomocník. Fyzické osobě jako pachateli, spolupachateli a účastníkům lze uložit

³⁹ ŠČERBA, Filip a kol.. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1650-1660.

⁴⁰ ČESKO. *Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*. e-sbirka.cz. [online]. 2017. [cit. 2025-15-01]. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/251/2022-02-01?f=251%2F2016&zalozka=text>.

i omezující opatření. V praxi se bude jednat u přestupku krádeže především o krádeže menších předmětů, jejichž hodnota nebude překračovat částku nikoli nepatrnou.⁴¹

Strážník obecní policie a policista PČR je oprávněn tyto přestupky, nejsou-li spáchány mezi osobami blízkými, za splnění zákonných podmínek projednat i v příkazním řízení na místě.⁴² Pokud je však přestupek spáchán mezi osobami blízkými, lze řízení zahájit a v již zahájeném řízení pokračovat pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. Rovněž se zde jedná o přestupek, kdy má povinnost správní orgán lustrvat v rejstříku přestupků za účelem zjištění, zda se nejedná o tzv. recidivu, což může být přítěžující okolnost a má i povinnost nově zjištěné přestupky do rejstříku vkládat.⁴³

4.5 Trestný čin neoprávněné užívání cizí věci a korespondující přestupek

Dalším častým trestným činem a korespondujícím přestupkem se kterými se policisté a strážníci setkávají, je neoprávněné užívání cizí věci dle § 207 odst. (1) Trestního Zákoníku. Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo se zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat. Tedy na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou tím, že neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá. Pachateli jde o užitek z užívání věci, nikoli o její jádro.

Dle katalogu škod, půjde o tento trestný čin v případě, pokud škoda přechodně užívané věci bude 50 000,-Kč a výše nebo půjde o motorové vozidlo, kterého se pachatel zmocnil k přechodnému užívání bez ohledu na hodnotu takového vozidla, například jen hodnota 13 000,- Kč. Zde je však nutno splnit zákonnou podmínkou, že se jedná o motorové vozidlo, tedy o nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus. Ovšem patří sem i tzv. zvláštní motorová vozidla, tedy například lesní nebo zemědělské stroje. I u tohoto trestného činu se vyžaduje úmysl a pachatelem může být kdokoliv, tedy obecný subjekt skutkové podstaty.⁴⁴

⁴¹ STRAKOŠ, J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. s. 163-165.

⁴² ČESKO. *Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. e-sbirka.cz. [online]. 2017. [cit. 2025-15-01]. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/250?zalozka=text>.

⁴³ ČESKO. *Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*. e-sbirka.cz. [online]. 2017. [cit. 2025-15-01]. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/251/2022-02-01?f=251%2F2016&zalozka=text>.

⁴⁴ ŠÁMAL, P., PÚRY, F. a RIZMAN, S. *Trestní zákon: komentář. Díl II. 6.* vydání. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 1456-1457.

I zde je nutné pro posouzení, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek, se orientovat ve výkladových ustanoveních a základních pojmech, a to zejména, co je cizí věc a přechodné užívání věci:

a) Cizí věc

Věc náležící zcela nebo zčásti jiné osobě než pachateli.

b) Přechodné užívání věci

Přechodně věc užívat znamená manipulovat s ní po krátkou dobu. Pachatel je tedy již předem rozhodnut její užívání skončit, např. u motorového vozidla opuštěním vozidla na takovém místě, odkud je vlastník může snadno dostat zpět a fakticky opět s takovým vozidlem disponovat, tedy vrátí věc na místo, ponechá na frekventovaných místech, parkovištích před obchodními domy a podobně. O přechodné užívání cizí věci se však nebude jednat v případě, jestliže pachatel s cizí věcí naloží tak, že poškozenému natrvalo odejme či znemožní obnovení dispozičního práva k této věci, případně toto výrazně ztíží, věc ukryje v lese, ponechá na místech, kde není žádný pohyb osob apod. V těchto případech je pak skutek převážně překvalifikován na krádež.⁴⁵

Rovněž je důležité posoudit, jak dlouhá doba neoprávněného použití bude považována ještě za tento trestný čin, nebo již za trestný čin krádeže. Mohl by nastat případ, kdy po třech letech bude zjištěn pachatel odcizeného vozidla a on by tvrdil, že jej nekradl, že si jej nechtěl ponechat, ale zrovna jej chtěl vrátit, takže jej jen neoprávněně užíval. U PČR je pomocným kritériem hranice kdy se“ nenajde“ věc nebo motorové vozidlo do jednoho měsíce, tak se věc překvalifikuje na krádež. Rozdíl v § 205 a § 207 Trestního zákoníku je i ve společenské škodlivosti, tedy i v trestních sazbách, které jsou zejména u kvalifikované krádeže vyšší a lze i zde použít například operativně pátrací prostředky, odposlechy telefonů apod., což u § 207 Trestního zákoníku nelze.⁴⁶

Přestupku neoprávněného užívání cizího majetku, který koresponduje s trestným činem neoprávněného užívání cizí věci, se dopustí i fyzická osoba tím, že úmyslně dle § 8, odst. (1) písmena b, Zákona o přestupcích, neoprávněně užívá cizí majetek. U tohoto

⁴⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník II: §140 až 421. Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, 2011. s. 1832-1833.

⁴⁶ ŠČERBA, Filip a kol.. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1673-1676.

přestupku zákon vyžaduje, aby bylo prokázáno, že došlo k úmyslnému zavinění. Ovšem není zde trestný organizátor, návodce ani pomocník.

Chráněný zájem je u tohoto přestupku širší než u trestného činu. Trestný čin chrání věc, kdežto přestupek chrání majetek. Podobně jako u trestného činu neoprávněného užívání cizí věci se i tomuto přestupku říká tzv. krádež užitku. Pod tento přestupek by šlo zahrnout i takové jednání, kdy cizí krávy spasou na louce trávu, kterou chtěl majitel posekat a poté prodat.

Jedná se o přestupek, který lze řešit případně příkazem na místě a je zde povinnost lustrovat v evidenci přestupků jako u přestupku krádeže. Tedy pokud hodnota věci, kterou osoba neoprávněně užívá, nebude dosahovat částky 50 000,- Kč a zároveň touto věcí nebude motorové vozidlo, potom bude tato osoba důvodně podezřelá ze spáchání přestupku proti majetku, kdy si například fyzická osoba neoprávněně vezme u restaurace kolo v hodnotě 20 000,- Kč, svezde se domů a kolo nechá odstavené na viditelném místě na ulici.⁴⁷

4.6 Trestný čin poškození cizí věci a korespondující přestupek

Dalším častým trestným činem a korespondujícím přestupkem se kterými se policisté a strážníci setkávají, je poškození cizí věci dle § 228 odst. (1) a (2) Trestního zákoníku, kdy tohoto trestného činu se dle odst. (1) dopustí ten, kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, nebo podle odst. (2), kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou. Dle katalogu škod o tento trestný čin půjde, když škoda poškozené věci bude 10 000,- Kč nebo vyšší, nebo půjde o věc postříkanou, pomalovanou, kde výše škody není podstatná.

I zde je nutné pro posouzení, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek, umět se orientovat ve výkladových ustanoveních a základních pojmech, a to zejména k rozlišení kvalifikace dle odst. (1), nebo dle odst. (2):

⁴⁷ STRAKOŠ, J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. s. 161-175.

a) Věc

Mimo jiné i živá zvířata, peněžní prostředky na účtu, cenné papíry, nevyplývají-li z jednotlivých ustanovení trestního zákona něco jiného. Pod pojmem věc chápeme, jak věci movité i nemovité.

b) Cizí věc

Věc, která náleží zcela jiné osobě než pachateli. Za cizí věc ve smyslu tohoto ustanovení se nepovažuje věc, která je součástí společného jmění manželů.

c) Zničení

Zlikvidování hmotné podstaty věci, kdy tato věc, již nadále není schopna plnit svůj účel. Například spálení (hořlavé věci, bankovky), rozbití, zbourání (budova, obytný dům, apod.).

d) Poškození

Snížení hodnoty věci, a to buď trvale, nebo dočasně, a to v takové míře, že věc není nadále schopna plnit některé své funkce nebo až po úpravě/opravě, či klesne její prodejnost na trhu (např. poškrábání laku na vozidle, rozbití oken). Rovněž zde může dojít opomenutím k poškození věci.

e) Neupotřebitelnost

Posuzuje se vzhledem k účelu, k němuž věc slouží (např. chovatelský účel). Na rozdíl od zničení nebo poškození věci nedochází k zásahu do hmotné podstaty věci. Vypuštěním ptáka z klece do volné přírody učiníme věc pro poškozeného chovatele neupotřebitelnou.

f) Barva

Nerozhoduje její chemické složení, odstín a podobně, ani to, zda je nanášena válečkem, štětcem či barvou ve spreji.

g) Jiná látka než barva

Musí být způsobilá poškodit cizí věc jednou z uvedených forem a to tím, že např. naruší její barevný povrch nebo funkčnost tohoto povrchu (rozpouštědlo, žíravina, saze, znečištěná voda).

Je-li cizí věc poškozena tím, že ji někdo postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou, jedná se vždy o spáchání trestného činu poškození cizí věci bez ohledu na výši způsobené škody. Kriminalizace tohoto jednání jako trestného činu bez ohledu na výši škody byla v minulosti reakcí na tzv. sprejerství.

K samotnému poškození nemusí dojít jen postříkáním, ale i poškození jinou látkou, nelze sem však zařadit např. poškrábání laku na autě. Předmětem útoku bývají převážně věci jako je dům, budova, jiná stavba, dopravní prostředek a podobně. Útok může směřovat jak na povrch věcí, tak i na jejich interiéry, jako například vnitřní chodby budov nebo prostory pro cestující v dopravních prostředcích.

U poškození věci dle odstavce (2) nezáleží na tom, do jaké míry jde u poškození o proces nevratný, respektive zda je výsledek postříkání, pomalování nebo popsání odstranitelný, či nikoliv, vždy se jedná o trestný čin. Ovšem může to mít případný vliv na míru poškození věci a tím i na stupeň škodlivosti činu pro společnost, tedy i na výši a druh trestu, o kterém však rozhodne pouze soud. V praxi může nastat situace, že pachatel rozřeže nožem sedačku ve vlaku v hodnotě 5 000,- Kč a dopustí se tím přestupku. Když však stejnou sedačku postříká barvou a škoda bude 2 000,- Kč dopustí se trestného činu.

U tohoto trestného činu se vyžaduje úmysl. Postačí i úmysl nepřímý a pachatelem může být kdokoliv, tedy obecný subjekt skutkové podstaty.

Zda se jedná o přestupek nebo trestný čin poškození cizí věci, je pro posouzení základním rozlišovacím kritériem výše způsobené škody, tedy nižší než 10 000,- Kč za současného předpokladu, že nebude naplněno jednání uvedené v § 207 odst. (2) Trestního zákoníku. Tento korespondující přestupek je upraven v § 8 odst. 1 a (4) přestupkového zákona.

Pokus tohoto přestupku je trestný, trestnost organizátora, návodce a pomocníka zde není. Fyzické osobě jako pachateli, spolupachateli a účastníkům, lze uložit i omezující opatření. Strážník OP a policista PČR je oprávněn tyto přestupky, nejsou-li spáchány mezi osobami blízkými, za splnění zákonných podmínek projednat i v příkazním řízení

na místě. Rovněž se zde jedná o přestupek, kdy má povinnost správní orgán lustrvat v rejstříku přestupků za účelem zjištění, zda se nejedná o tzv. recidivu, což může být přitěžující okolnost a má i povinnost nově zjištěné přestupky do rejstříku vkládat.⁴⁸

⁴⁸ ŠČERBA, Filip a kol.. *Trestní zákoník: komentář*. Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1864-1871.

5 Výzkumná část

Ve výzkumné části této bakalářské práce jsem se rozhodla využít kvantitativní metodu výzkumu, a to dotazníkové šetření jako hlavní metodu sběru dat. Dotazníky byly zaslány příslušníkům Policie České republiky a strážníkům městské policie, aby poskytly komplexní náhled do problematiky, která je předmětem tohoto výzkumu. Dotazník byl mezi respondenty distribuován prostřednictvím emailů, které byly zaslány hlavním vedoucím s žádostí o přeposlání jejich kolegům a podřízeným. Email s touto žádostí obsahoval odkaz na online dotazník viz.:

<https://www.surveio.com/survey/d/E9W8R5O6W4I9I1G7D>

Dotazník obsahoval celkem 20 otázek, které byly navrženy s cílem získat, co nejširší spektrum informací týkajících se názorů, vědomostí, zkušeností a postojů respondentů na danou problematiku. Otázky byly strukturovány tak, abychom získali povědomí o vnímání strážníků a příslušníků na tuto problematiku a jejich zkušeností s řešením konkrétních incidentů. Především byl ale dotazník zaměřen na chybovost strážníků městské policie a příslušníků Policie České republiky při kvalifikaci deliktů, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek.

Tímto šetřením jsem chtěla získat empirická data, která by umožnila analyzovat současný stav a odhalit případné nedostatky v kvalifikaci protiprávních jednání.

5.1 Cíl výzkumu

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, zda dochází k chybnému posouzení, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek a případně v jaké výši. Dotazník měl mimo jiné zjistit také úroveň vědomostí probírané problematiky dotazovaných respondentů. Autorka práce si následně zvolila tři hypotézy, které buďto vyvrátí, potvrdí a nebo jinak analyzuje. První hypotézou je, že příslušníci policie České republiky jsou školeni více, než strážníci městské policie. Druhou hypotézou je, že příslušníci policie České republiky chybují méně, než strážníci městské policie. A poslední hypotézou je, že délka praxe nehraje významnou roli při kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek.

5.2 Dotazníkové šetření

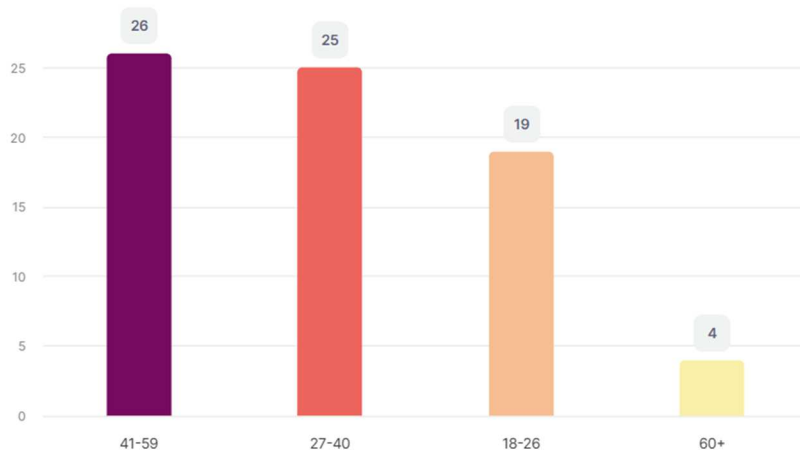
Dotazník byl zcela anonymní, aby se zajistila, co největší upřímnost respondentů. Autorka této práce doufá, že získané poznatky budou přínosem a jistým nahlédnutím na tuto problematiku, jak pro příslušníky Policie České republiky, tak pro strážníky městské policie.

Dotazníkové šetření obsahuje třináct uzavřených otázek. Otázky č. 7., 8., 10., 11., 12., 16. a 20. byly otevřené.

Dotazník obsahuje těchto 20 otázek:

1. Věk:

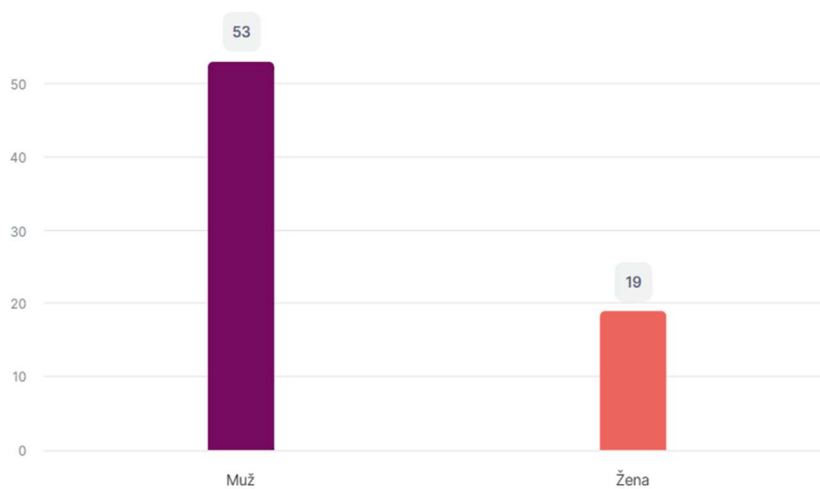
Graf č. 1 Věk⁴⁹

Z přiloženého grafu vyplívá, že v největším zastoupení je věková kategorie od 41 do 59 let. Naopak nejméně zastoupená kategorie je 60 let + a to pouze o 4 lidech.

2. Pohlaví:

Graf č. 2 Pohlaví⁵⁰

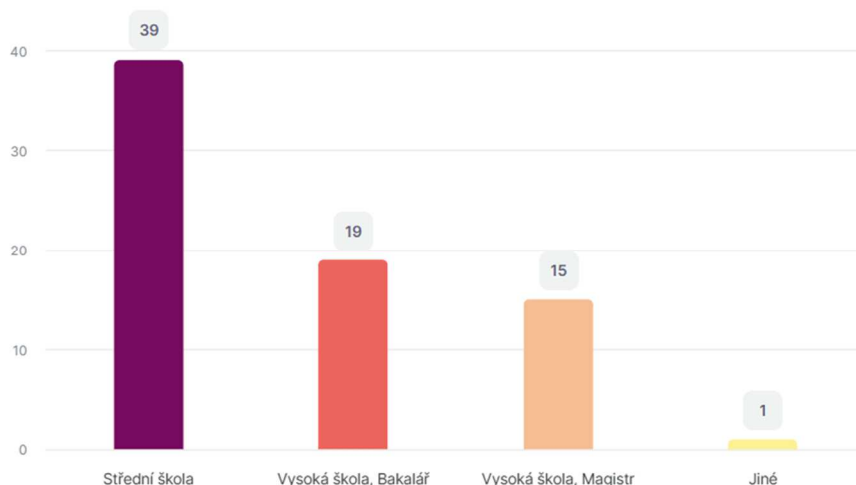
⁴⁹ Survio – vyhodnocení dotazníku

⁵⁰ Survio – vyhodnocení dotazníku

V dotazníkovém šetření byli výrazně více zastoupeni muži než ženy, a to o 47,94 %.

3. Nejvyšší dosažené vzdělání:

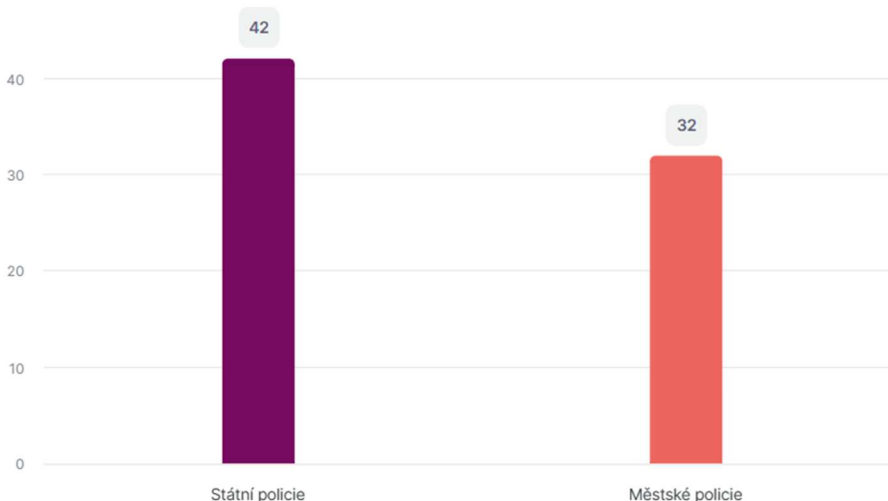
Graf č. 3 Vzdělání⁵¹

Tento graf nám říká, že 39 respondentů úspěšně dokončilo střední školu, 19 vysokou školu v bakalářském studiu, 15 z nich dokončilo vysokou školu v magisterském studiu a jeden z respondentů získal titul DiS.

4. Pracujete u:

Graf č. 4 Práce⁵²

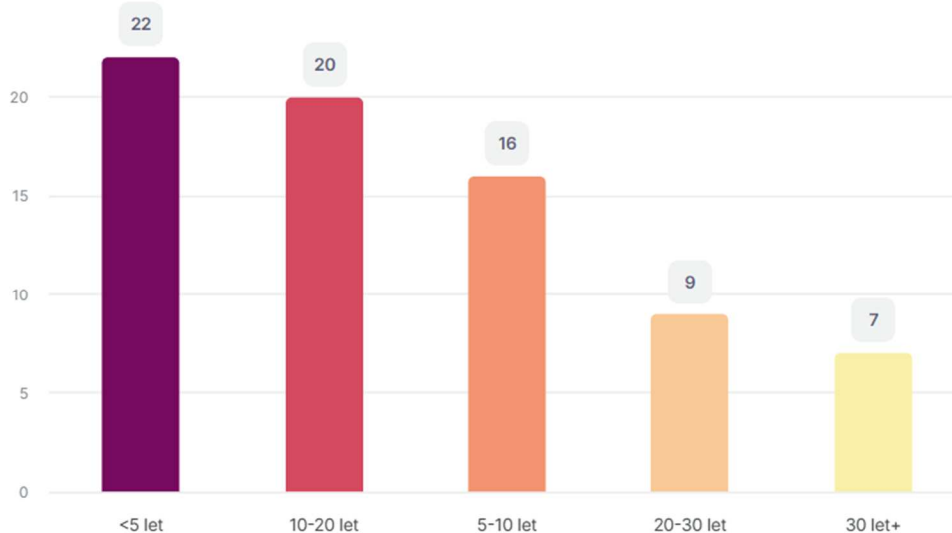
Zastoupení z řad příslušníků Policie České republiky a strážníků městské policie bylo poměrně vyrovnané, což je pro hypotézy této bakalářské práce vyhovující.

⁵¹ tamtéž

⁵² Survio – vyhodnocení dotazníku

5. Jak dlouho pracujete u policie?

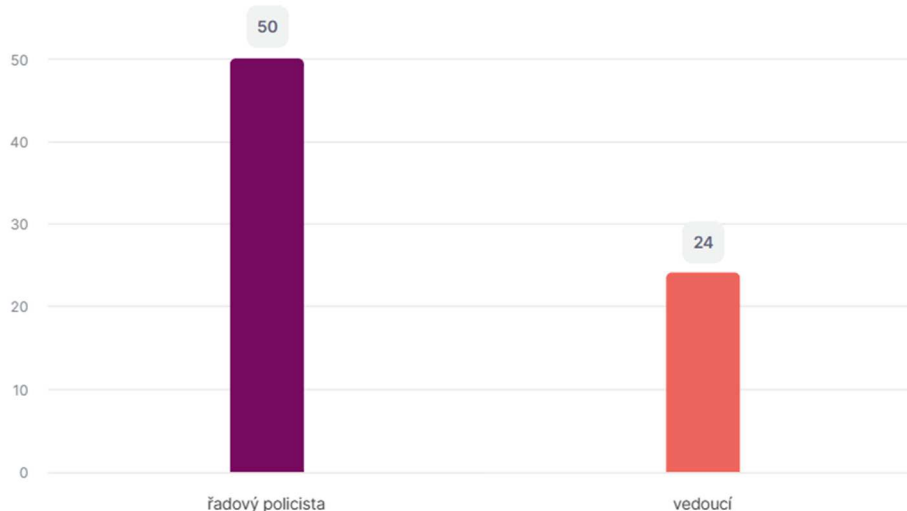
Graf č. 5 Délka praxe ⁵³

Délka zaměstnání respondentů nám může v některých otázkách pomoci zjistit, zda praxe hraje značnou roli, nebo ne. Z grafu vidíme, že nejvíce respondentů nemá praxi delší než 5 let.

6. Na jaké pozici pracujete?

Graf č. 6 Pozice ⁵⁴

Zde můžeme vidět, že padesát z dotazovaných respondentů jsou řadoví policisté, a 24 respondentů je na pozici vedoucího.

⁵³ tamtéž

⁵⁴ Survio – vyhodnocení dotazníku

7. Jaký je základní rozdíl mezi trestným činem a přestupkem?

Tabulka č. 1 Rozdíl mezi TČ a přestupkem ⁵⁵

<i>Odpověď</i>	Absolutní četnost	Relativní četnost
Výše škody	28	37,8 %
Ve společenské škodlivosti	32	43,3 %
Míra závažnosti	14	18,9 %

Významná část respondentů (37,8 %) vnímá základní rozdíl mezi trestným činem a přestupkem na základě výše způsobené škody, jež je definovaná zákonem.

Největší podíl respondentů (43,3 %) bere jako základní rozdíl společenskou škodlivost. Toto kritérium zahrnuje širší dopad činu na společnost a jeho potenciální hrozbu pro veřejný pořádek a bezpečnost. Tedy jak čin ovlivňuje veřejný zájem, morálku a hodnoty.

Menší část respondentů (18,9 %) uvedlo míru závažnosti, jež zahrnuje různé aspekty, jako je úroveň násilí, hrozby nebo následky činu.

Někteří respondenti dodali, že přestupek je méně závažný než trestný čin. Toto tvrzení je v souladu s obecným právním vnímáním, že přestupky představují méně závažné protiprávní jednání s menšími důsledky než trestné činy.

8. Kdo nám stanoví, co je trestným činem a co přestupkem?

Tabulka č. 2 Kdo stanoví, co je TČ a co přestupek ⁵⁶

<i>Odpověď</i>	Absolutní četnost	Relativní četnost
Zákon	37	50 %
Trestní zákoník	13	17,6 %
Zákonodárci	11	14,8 %
Trestní zákoník + zákon o přestupcích	13	17,6 %

⁵⁵ Vlastní zdroj

⁵⁶ Vlastní zdroj

Největší podíl respondentů (50 %) uvedl, že základní určení toho, co je trestný čin a co je přestupek, nám stanoví zákon. Tento výsledek je obecně správný, protože právní normy a zákony jsou primárním zdrojem pro definování trestných činů a přestupků.

13 respondentů uvedlo konkrétně trestní zákoník. Trestní zákoník je důležitou právní normou, která stanovuje trestné činy a sankce za ně, ale sám o sobě neřeší přestupky.

Nejmenší část respondentů zdůrazňuje roli zákonodárců, což je také správné, protože zákonodárci vytvářejí a schvalují zákony, které definují trestné činy a přestupky. Tento proces je ale zahrnut pod širší pojem "zákon".

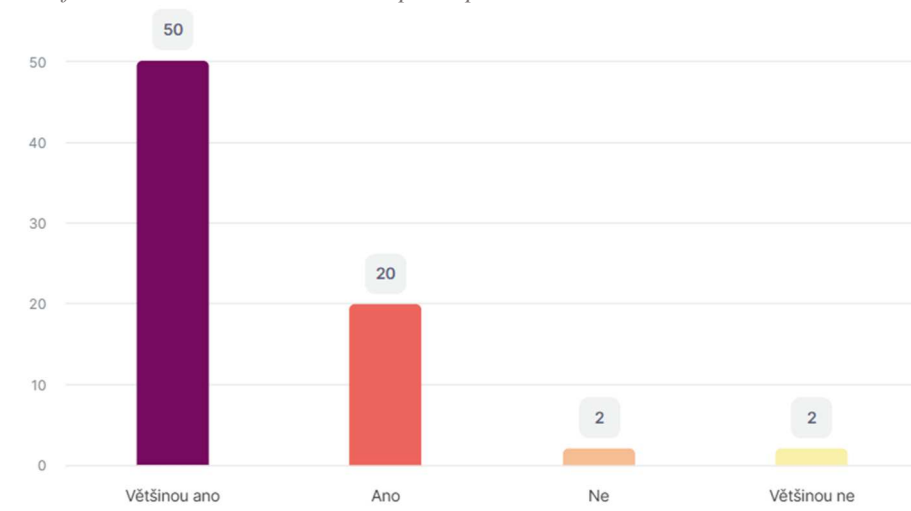
Zbytek respondentů (17,6 %) uvedlo trestní zákoník spolu se zákonem o přestupcích. Tyto odpovědi jsou nejvíce přesné, jelikož trestní zákoník nám stanovuje trestné činy, zatímco zákon o přestupcích upravuje méně závažné protiprávní jednání, tedy přestupky.

Rozdíl mezi zákonem a zákoníkem je takový, že zákon je široká kategorie, která může zahrnovat různé typy právních předpisů, včetně zákoníků, vyhlášek, nařízení a směrnic. Zatímco zákoník je specifický typ zákona, který komplexně upravuje určitou oblast práva. Například trestní zákoník upravuje trestné činy a sankce za ně.

Výsledky této otázky ukazují, že respondenti mají obecně správné povědomí o tom, kdo stanoví, co je trestný čin a co je přestupek.

9. Poznáte na první pohled, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek?

Graf č. 7 Poznáte rozdíl mezi TČ a přestupkem ⁵⁷

⁵⁷ Survio – vyhodnocení dotazníku

Tato otázka je jednou z velmi důležitých s ohledem na cíl této bakalářské práce. Odpovědi respondentů byly velmi pozitivní a ukazují nám, že většina respondentů je přesvědčena, že dokáže na první pohled poznat, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek.

Při rozdělení respondentů na příslušníky státní policie a strážníky městské policie byly odpovědi vyrovnány. Pouze 2 respondenti z řad městské policie odpověděli „ne“ a další 2 respondenti z řad státní policie odpověděli „většinou ne“.

10. Podle čeho to posoudíte?

Tato otázka navazuje na otázku č. 9 a z odpovědí je zřejmé, že jak příslušníci policie České republiky, tak strážníci městských policií, používají různá kritéria pro určení, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek:

Tabulka č. 3 Posouzení⁵⁸

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Podle výše škody	38	51,4 %
Podle újmy poškozeného	12	16,2 %
Podle závažnosti	6	8,1 %
Podle míry škodlivosti	6	8,1 %
Podle následku	7	9,5 %
Podle skutkové podstaty	5	6,7 %

Největší podíl respondentů uvedl, že hlavním kritériem je výše způsobené škody. Toto kritérium bývá snadno zjistitelné a je jasně definované v zákonech, což z něj činí primární vodítko při posuzování protiprávního jednání.

Druhé nejčastější kritérium je újma způsobená poškozenému. Tento faktor zahrnuje fyzickou újmu a hraje důležitou roli při kvalifikaci jednání, kdy hranice újmy, zda se bude jednat o trestný čin nebo o přestupek, je 7 dní.

Následky protiprávního jednání, jako je například zranění nebo smrt, mohou také výrazně ovlivnit kvalifikaci, stejně tak jako závažnost činu, která může zahrnovat různé

⁵⁸ Vlastní zdroj

aspekty jako míru násilí (v případě použití násilí se vždy jedná o trestný čin a škoda nerozhoduje), dopad činu na společnost (zda byl čin spáchán v krizovém stavu) apod.

Někteří respondenti se řídí skutkovou podstatou trestného činu, což znamená, že zvažují konkrétní charakteristiky a prvky, které čin definují jako trestný. A někteří berou v úvahu také škodlivost jednání, tedy jak negativně ovlivňuje společnost nebo jednotlivce.

Faktory, jako jsou újma poškozeného, závažnost, míra škodlivosti, následek a skutková podstata trestného činu také hrají důležitou roli a mohou ovlivnit konečné rozhodnutí.

11. U kterých majetkových deliktů je nejsložitější posuzovat hlediska rozdílnosti mezi trestným činem a přestupkem?

Tabulka č. 4 Majetkové delikty ⁵⁹

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Krádež	27	36,4 %
Podvod	15	20,3 %
Pytláctví	3	4,1 %
Těžko říct	21	28,3 %
Poškození cizí věci	3	4,1 %
S hraniční škodou	3	4,1 %
U činů se špatně průkazným úmyslem/škodou	2	2,7 %

Největší počet respondentů (36,4 %) uvedlo krádež jako majetkový delikt, u kterého je nejtěžší posuzovat rozdílnost mezi trestným činem a přestupkem. Tato odpověď může být způsobena různými faktory, jako je například hodnota ukradeného majetku nebo okolnosti činu.

Významný počet respondentů také uvedl, že je těžké jednoznačně určit, který delikt je nejobtížnější, což naznačuje složitost a variabilitu v posuzování těchto případů.

⁵⁹ Vlastní zdroj

Tyto poznatky mohou naznačovat potřebu jasnějších směrnic a školení pro policisty, aby byli schopni lépe posuzovat a kvalifikovat majetkové delikty.

Menší počet respondentů (28,5 %) uvedl delikty jako podvod, pytláctví a poškození cizí věci. Odpovědi ukazují, že posuzování specifických majetkových deliktů, může být složité z důvodu různých faktorů, které mohou výrazně ovlivnit, zda je delikt posouzen jako přestupek nebo trestný čin.

Pokud bychom šli více do hloubky, značnou roli v obtížnosti posuzování může hrát i recidiva, subjektivní stránka, polehčující a přitěžující okolnosti a podobné. Díky tomu se z přestupku může rázem stát trestný čin.

12. Posoudili jste to vy sami někdy špatně?

Jednou z dalších otevřených otázek v dotazníkovém šetření, které byly adresovány policistům a strážníkům městské policie, byla otázka týkající se jejich zkušeností s kvalifikací, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Výsledky byly následující:

Tabulka č. 5 Špatné posouzení⁶⁰

<i>Špatná kvalifikace</i>	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	22	29,7 %
Ne	45	60,8 %
Nevím	7	9,5 %

Z výsledků vyplývá, že většina respondentů (45 odpovědí, což představuje 60,8 % respondentů) uvedla, že oni sami nikdy špatně neposoudili, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Toto zjištění je pozitivní a naznačuje, že většina policistů a strážníků má dostatečné znalosti a zkušenosti potřebné ke správné kvalifikaci.

Dvacet dva respondentů (tedy přibližně 30 %) přiznalo, že se někdy chyby při kvalifikaci dopustili. Toto číslo ukazuje na možnou potřebu pořádat více školení s ohledem na tuto problematiku, aby se minimalizovaly chyby a zvýšila se přesnost kvalifikace.

⁶⁰ Vlastní zdroj

Odpověď "nevím" byla zaznamenána u 7 respondentů (9,5 %), což může naznačovat nejistotu nebo nedostatek zkušeností s kvalifikací.

Několik z respondentů také uvedlo, že v případě, kdy nelze vyhodnotit situaci jednoznačně, se vyčkává na vyhodnocení škody.

Z celkem 32 respondentů městské policie byly zaznamenány následující odpovědi:

- Odpověď "ano": 8 respondentů (25 %)
- Odpověď "ne": 19 respondentů (59,4 %)
- Odpověď "nevím": 5 respondentů (15,6 %)

Z celkem 42 respondentů státní policie byly zaznamenány následující odpovědi:

- Odpověď "ano": 14 respondentů (33,3 %)
- Odpověď "ne": 25 respondentů (59,5 %)
- Odpověď "nevím": 3 respondenti (7,2 %)

Při pohledu na celkové výsledky lze zaznamenat některé rozdíly mezi městskou a státní policií. Většina respondentů městské policie (59,4 %) uvedla, že nikdy špatně nekvalifikovala incident jako trestný čin nebo přestupek. 25 % respondentů přiznalo, že se někdy chyby dopustili, a 15,6 % respondentů si nebylo jistých.

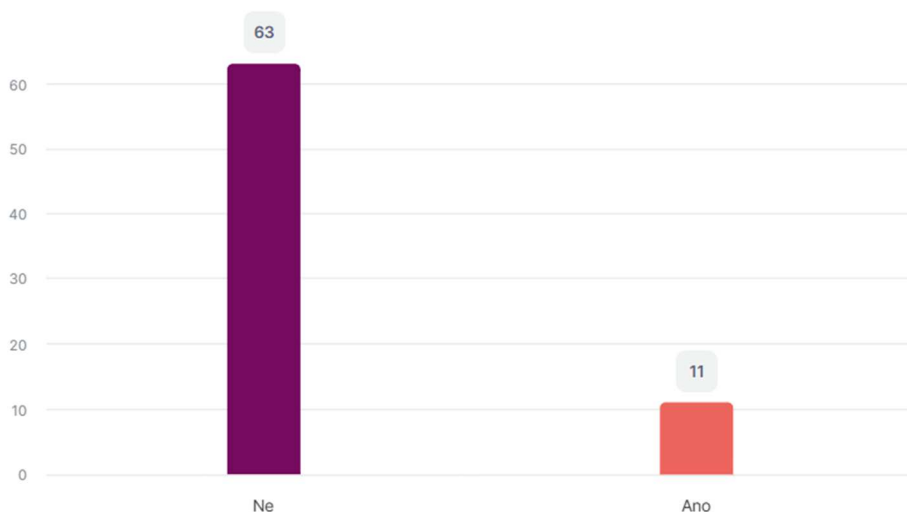
Většina respondentů (59,5 %) z řad státní policie uvedla, že nikdy špatně nekvalifikovala, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Nicméně, vyšší procento respondentů (33,3 %) přiznalo chybu v kvalifikaci ve srovnání s městskou policií. 7,2 % respondentů si nebylo jistých.

Co autorku velmi překvapilo je skutečnost, že praxe a celková doba služby u policie České republiky nebo u městské policie, nehraje ve špatné kvalifikaci žádnou značnou roli. Všechny kategorie z otázky č. 5 si byly v této otázce velmi vyrovnány.

Celkově tato otázka a její výsledky poskytují cenný pohled na problematiku kvalifikace mezi příslušníky a strážníky.

13. Myslíte si, že špatná kvalifikace je častá?

Graf č. 8 Špatná kvalifikace ⁶¹

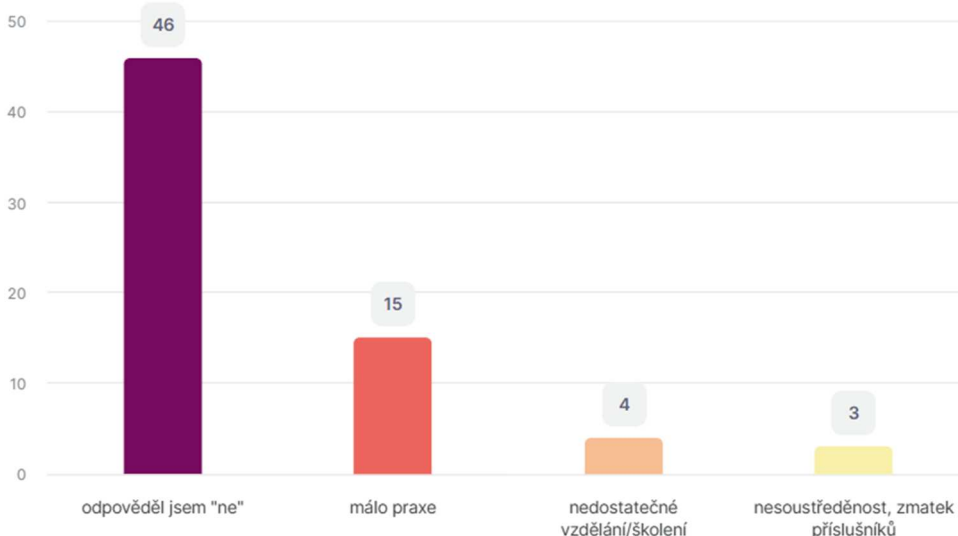

Z otázky č. 13 nám plyne zjištění, že drtivá většina respondentů věří, že špatná kvalifikace není častým problémem. Toto zjištění naznačuje, že policisté a strážníci mají obecně důvěru ve své schopnosti správně kvalifikovat incidenty a nevidí to jako běžný problém v rámci své práce, což můžeme považovat jako příjemné zjištění.

Ačkoliv odpověď „ano“ označilo pouze 11 respondentů, je důležité vzít i to v úvahu a posoudit. Tato skupina může poukazovat na potřebu dalších školení zaměřených na zlepšení přesnosti kvalifikace trestných činů a přestupků.

14. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli "ano", proč si myslíte, že se to děje?

Graf č. 9 Důvod špatné kvalifikace ⁶²

⁶¹ Survio – vyhodnocení dotazníku

⁶² Survio – vyhodnocení dotazníku

Tato otázka byla v návaznosti na tu předchozí dobrovolná a zúčastnilo se ji 68 respondentů. Z toho 46 respondentů (67,6 %) uvedlo, že v předchozí otázce odpověděli „ne“. 15 respondentů (22,1 %) uvedlo, že si myslí, že za špatnou kvalifikací stojí nedostatek praxe, 4 respondenti (5,9 %) se domnívají, že za tím stojí nedostatečné vzdělání nebo školení a zbylí 3 respondenti (4,4 %) to dávají za vinu nesoustředěnosti a zmatku.

15. Jak často se setkáváte se situací, kdy je těžké objasnit, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek?

Tabulka č. 6 četnost těžkého objasnění⁶³

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Každý den	1	1,3 %
1x týdně	41	55,4 %
2x týdně	6	8,1 %
1x za 14 dní	5	6,8 %
1x za měsíc	6	8,1 %
Velmi zřídka	8	10,8 %
Nikdy	4	5,4 %
Jiná odpověď	3	4,1 %

V přiložené tabulce je znázorněno, jak často se příslušníci a strážníci setkávají se situací, při které je těžké objasnit, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Nejvíce zastoupená je odpověď „1x týdně“, kterou uvedlo 41 respondentů a druhá nejvíce zastoupená odpověď je „Velmi zřídka“, kterou uvedlo 8 respondentů.

3 respondenti uvedli jinou odpověď, ve které se snažili přiblížit, jak to mají oni. Jeden z respondentů uvedl, že pokud jde o posouzení recidivy, s obtížnou situací se setká klidně 5x do týdne. Jiný respondent uvedl, že záleží na zkušenostech osoby, která to posuzuje.

Poslední respondent uvedl, že není těžké kvalifikovat protiprávní jednání, ale kvůli nedostatku policistů nikdo nechce a nemá čas řešit i nezávažné trestné činy. Proto se z trestných činů kolikrát stane přestupek. Tato odpověď poskytuje zajímavý pohled

⁶³ Vlastní zdroj

nejen do problematiky řešené v této bakalářské práci. Respondent poukazuje na nedostatek policistů, což je problém, který není tajemstvím, a který může výrazně ovlivnit schopnost policejních složek efektivně řešit všechny případy. Nedostatečný počet policistů může vést k prioritizaci závažnějších trestných činů, zatímco nezávažné trestné činy mohou být přehlíženy nebo nesprávně kvalifikovány jako přestupky. Tento faktor může mít v nejhorším případě vliv na spravedlnost a bezpečnost ve společnosti.

Při rozlišení na strážníky a příslušníky vyjde tabulka následovně:

Tabulka č. 7 MP vs PČR ⁶⁴

<i>Odpověď</i>	Městská policie	Státní policie
Každý den	0	1
1x týdně	20	21
2x týdně	3	3
1x za 14 dní	1	4
1x za měsíc	2	4
Velmi zřídka	3	5
Nikdy	1	2

Z této tabulky můžeme vidět, že příslušníci státní policie se setkávají s obtížnou kvalifikací podobně jako strážníci městské policie.

16. Který orgán může závazně rozhodnout spor, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek?

Tabulka č. 8 Orgán ⁶⁵

<i>Odpověď</i>	Absolutní četnost	Relativní četnost
Soud	49	66,2 %
Státní zastupitelství	10	13,5 %
Policejní orgán	9	12,1 %
Správní řízení	3	4,1 %
Nevím	3	4,1 %

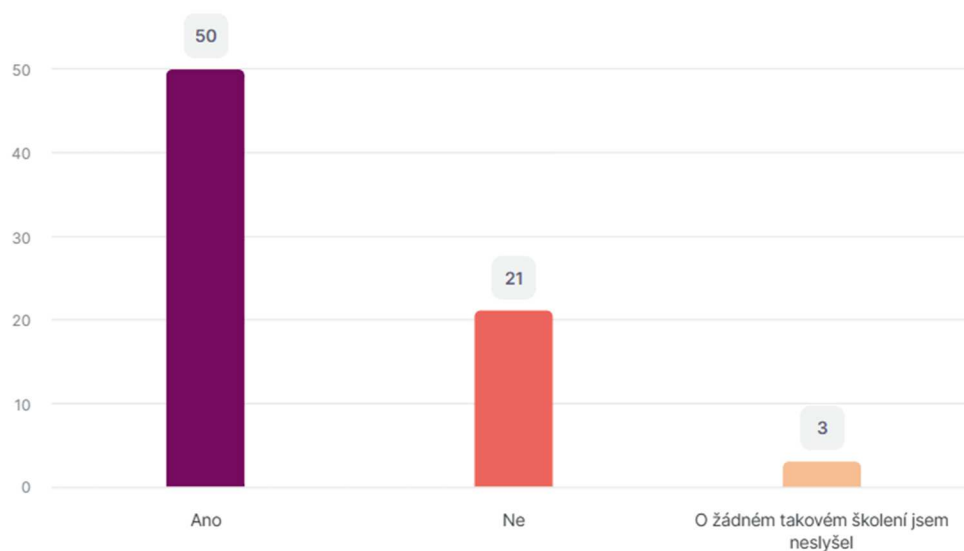
⁶⁴ Vlastní zdroj

⁶⁵ Vlastní zdroj

O tom, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek, může v České republice závazně rozhodnout pouze soud, a to i ve správním řízení. Správnou odpověď mělo tedy 52 respondentů (70,3 %) což je více než polovina. Zbývající část respondentů, kteří neodpověděli správně, může naznačovat potřebu zvýšení povědomí a pořádání více školení. Správné porozumění této oblasti je klíčové pro efektivní plnění jejich povinností a spolupráci s právními institucemi.

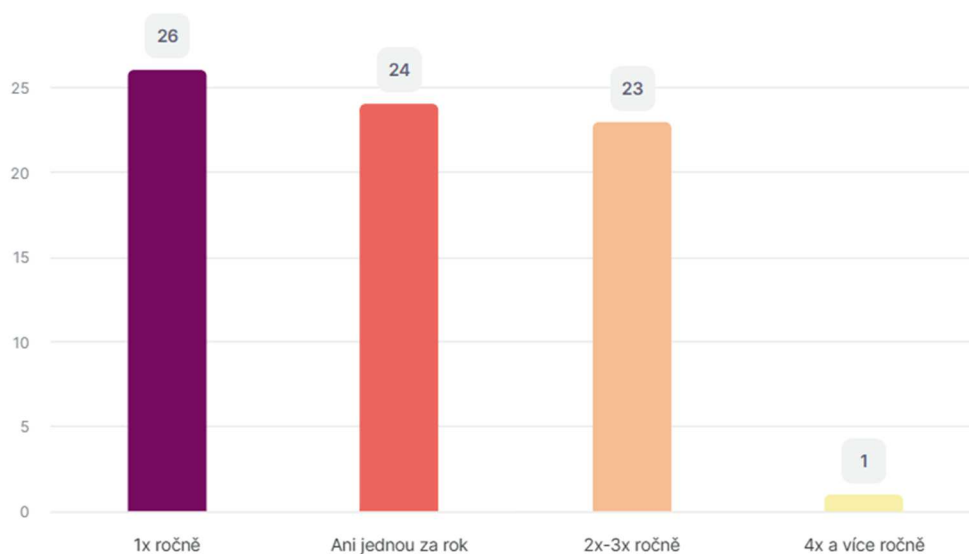
17. Zúčastňujete se školení, kde se probírá tato problematika?

Graf č. 10 Školení⁶⁶

18. Jak často?

Graf č. 11 Četnost⁶⁷

⁶⁶ Survio – vyhodnocení dotazníku

⁶⁷ Survio – vyhodnocení dotazníku

Tato otázka se zabývala četností školení, které strážníci a příslušníci absolvují během jednoho kalendářního roku a navazuje na předchozí otázku č. 17., kde 50 respondentů odpovědělo, že se účastní školení, kde se probírá kvalifikace protiprávních jednání.

26 respondentů (35.1 %) uvedlo, že jsou školeni jednou ročně. Téměř třetina policistů tedy má relativně pravidelné odborné školení, což je důležité pro oživení jejich znalostí a dovedností, případně pro ukázkou nových praktik.

24 respondentů (32.4 %) uvedlo, že nejsou školeni ani jednou za rok. Tento výsledek je poměrně znepokojující, protože ukazuje, že téměř třetina policistů nemá přístup k žádnému pravidelnému školení. Nedostatek školení může vést k zastaralým znalostem a praktikám, to může negativně ovlivnit jejich efektivitu a schopnost správně řešit situace.

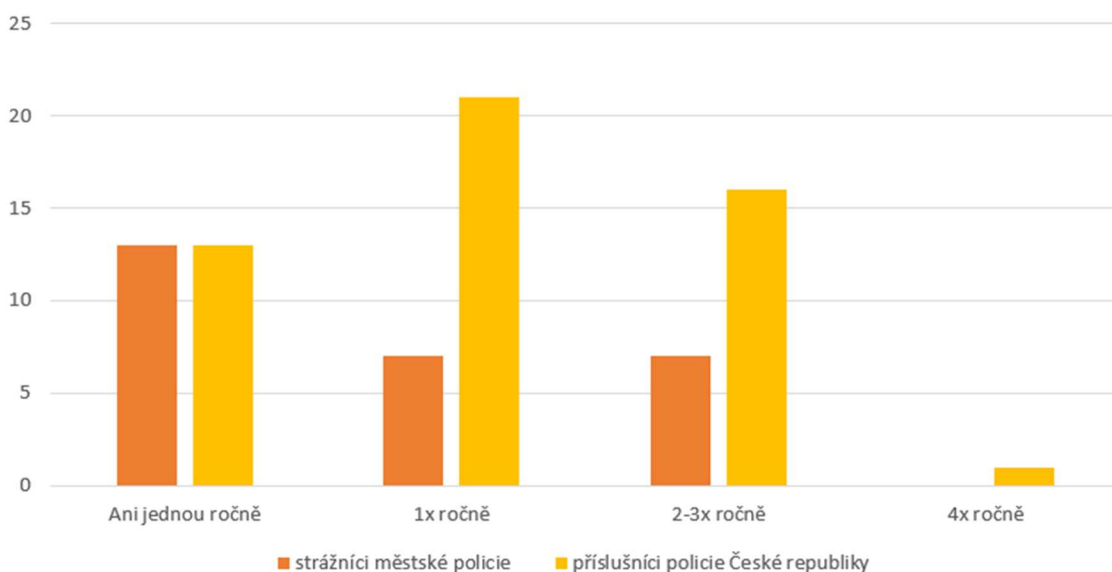
23 respondentů (31.1 %) uvedlo, že jsou školeni 2 - 3x ročně, což naznačuje, že přibližně třetina policistů má přístup k častějšímu školení, což je pozitivní pro jejich neustálý profesní rozvoj.

Pouze 1 respondent uvedl, že se školení účastní 4x a více za rok.

Výsledky této otázky ukazují, že existuje značná rozmanitost v četnosti školení policistů. Zatímco část respondentů má pravidelný přístup k odbornému školení, existuje významná skupina policistů, která školení neabsolvuje ani jednou ročně. Tyto zjištění naznačují potřebu zlepšení v oblasti zajištění pravidelného a adekvátního školení pro všechny policisty, aby bylo zajištěno, že všichni členové policie mají aktuální a relevantní znalosti a dovednosti potřebné pro jejich práci.

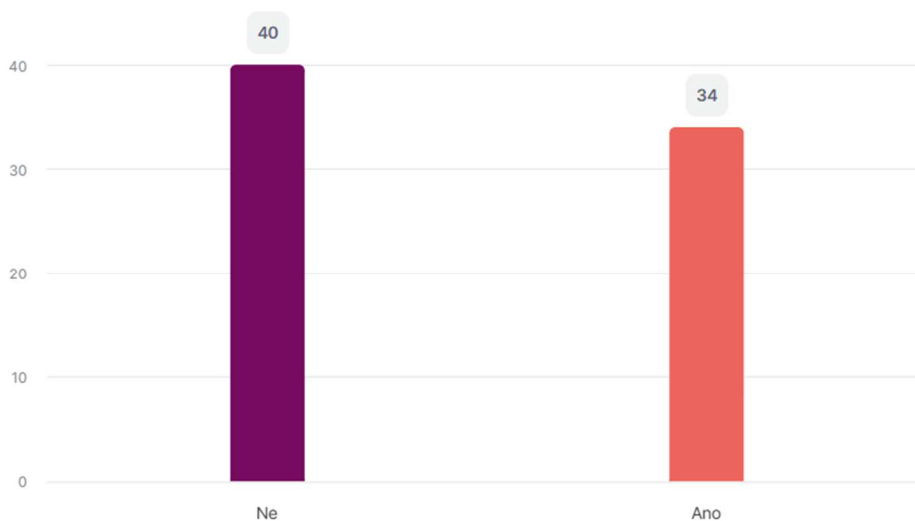
V případě, že se podíváme na jednotlivé odpovědi zvlášť, zjistíme, že příslušníci policie České republiky jsou podstatně více školeni než strážníci městské policie, a to i přes to, že počet respondentů policie České republiky je vyšší než počet respondentů městské policie.

Graf č. 12 Příslušníci PČR vs strážníci MP ⁶⁸

19. Myslíte si, že by se mělo pořádat více školení se zaměřením pouze na tuto problematiku?

Graf č. 13 Názor ⁶⁹

Ačkoliv většina respondentů odpověděla v otázce č. 13, zda si myslí, že špatná kvalifikace je častá „ne“, i tak by ocenili více školení s ohledem právě na tuto problematiku. V tomto výsledku také mohla hrát značnou roli předcházející otázka, kdy jsme se dozvěděli, že 33.8 % z dotazovaných není školená ani jednou ročně.

⁶⁸ Vlastní zdroj

⁶⁹ Survio – vyhodnocení dotazníku

20. Chtěli byste něco dodat?

Tato otázka byla tou poslední a dobrovolnou. Zde drtivá většina respondentů odpověděla „ne“. Pouze pár respondentů doplnilo, že znalosti, které se naučí, je potřeba prohloubit praxí, kde se setkávají s různými případy, pomocí kterých pochopí, že ne každá situace je stejná a získají tak lepší znalosti. Ty pomohou určit například právě rozdíl mezi přestupkem a trestným činem. Jeden z respondentů také sdělil, že: *„Školení by mělo být systémové, zejména v případě novel a změn zákonů, nemělo by probíhat pomocí e-learningů a zejména se zaměřením na nové, mladé policisty.“*

5.3 Zhodnocení

Celý kvantitativní výzkum, tedy tvorba dotazníku a sběr odpovědí, trval od 14. 12. 2024 do 14. 2. 2025. Celkem bylo sesbíráno 74 odpovědí.

Dotazníkové šetření bylo realizováno s cílem získat hlubší náhled do problematiky kvalifikace protiprávního jednání mezi strážníky městské policie a příslušníky státní policie. Dotazník zahrnoval celkem 74 respondentů ve věkovém rozmezí od 18 let výše, přičemž velikost praxe respondentů se pohybovala v různých délkách a pohlaví nebylo rozhodujícím faktorem. Jedním z hlavních cílů tohoto šetření bylo zjistit, jak respondenti kvalifikují protiprávní jednání a jaké faktory ovlivňují jejich rozhodování.

Ze získaných a analyzovaných dat vyplynulo, že více než polovina respondentů má jako nejvyšší dosažené vzdělání „pouze“ střední školu. Z hlediska zaměstnání bylo 42 respondentů zaměstnáno u státní policie a 32 respondentů u městské policie. Z celkového počtu 72 dotazovaných osob bylo 24 na vedoucí pozici, a zbytek byli řadoví policisté.

Dotazníkové šetření odhalilo, že respondenti mají solidní povědomí a znalosti nejen v oblasti kvalifikace protiprávního jednání, ale celkově ve svém oboru. Většina respondentů odpovídala na otázky správně, což svědčí o jejich dobré orientaci v této problematice. Respondenti jsou tedy obeznámeni se základními právními normami a postupy, které jsou nezbytné pro správnou kvalifikaci trestných činů a přestupků.

Klíčové otázky pro cíl a hypotézy práce

Mezi nejdůležitější otázky dotazníkového šetření, které jsou klíčové pro cíl a hypotézy bakalářské práce, patří otázky č. 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17 a 18. Odpovědi na

tyto otázky ukázaly, že respondenti se dobře orientují v kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek. Respondenti vyjádřili důvěru nejen v sebe, ale i ve své kolegy, což naznačuje, že špatné kvalifikace nejsou častým jevem.

Šetření rovněž ukázalo, že ačkoli se respondenti školení účastní, neprobíhají tak často, jak by bylo ideální. Tento fakt naznačuje, že pravidelná a častější školení by mohla přispět ke zlepšení kvalifikace a minimalizaci chyb. Rovněž by mělo být zajištěno, že budou přístupná všem členům policie. Školení by měla být zaměřena na konkrétní oblasti, které byly identifikovány jako problematické, aby se zlepšila kvalifikace a přesnost posuzování.

Výsledky dotazníkového šetření poskytují cenné poznatky o povědomí, znalostech a potřebách policistů a strážníků městské policie v oblasti kvalifikace trestných činů a přestupků. Většina respondentů má dobré povědomí a správně odpovídá na otázky, což naznačuje jejich dostačující znalosti v této oblasti. Přesto existují i tací, kteří občas čelí problémům při kvalifikaci protiprávního jednání.

5.4 Vyhodnocení hypotéz

H1: Příslušníci policie České republiky jsou školeni více než strážníci městské policie.

Jedna z hypotéz této bakalářské práce byla, že příslušníci Policie České republiky jsou školeni častěji než strážníci městské policie. Na tuto hypotézu byly odpovědi hledané v otázce č. 17 a 18 dotazníkového šetření.

Výsledky dotazníkového šetření na otázku ohledně četnosti školení ukázaly následující:

Analýza otázek

- **Ani jednou ročně:**
 - 13 strážníků městské policie
 - 13 příslušníků policie České republiky
- **Jednou ročně:**
 - 7 strážníků městské policie

- 21 příslušníků policie České republiky
- **2-3x ročně:**
 - 7 strážníků městské policie
 - 16 příslušníků policie České republiky
- **4x a více ročně:**
 - 1 příslušník policie České republiky

Výsledky naznačují, že příslušníci policie České republiky mají o něco častější přístup ke školení ve srovnání se strážníky městské policie. V obou složkách existuje významná část policistů, kteří nemají přístup k pravidelným školením. Významně vyšší počet příslušníků uvedlo, že se školení účastní jednou ročně a 2-3 ročně, ve srovnání se 7 strážníky městské policie v obou kategoriích. Tento rozdíl naznačuje, že příslušníci PČR mají větší pravděpodobnost absolvování alespoň jednoho školení ročně.

Hypotéza, že příslušníci Policie České republiky jsou školeni častěji než strážníci městské policie, se potvrdila na základě výsledků dotazníkového šetření. Přestože rozdíly nejsou dramatické, jsou patrné ve frekvenci školení, zejména v kategorii "jednou ročně" a "2-3 x ročně", kde příslušníci PČR vykazují vyšší účast.

Tyto výsledky zdůrazňují potřebu zajištění častějšího a pravidelného školení pro všechny policisty, aby se zajistilo, že mají aktuální znalosti a dovednosti potřebné pro efektivní výkon jejich povinností. Zvýšení četnosti školení by mohlo přispět ke zvýšení efektivity a přesnosti při posuzování trestných činů a přestupků.

H2: Příslušníci policie České republiky chybují méně než strážníci městské policie.

Další hypotézou této bakalářské práce byla, že příslušníci policie České republiky chybují méně než strážníci městské policie při kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Odpovědi na tuto hypotézu byly hledány v otázkách č. 9, 12 a 15 dotazníkového šetření.

Analýza otázek

Otázka č. 9: Poznáte na první pohled, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek?

- Respondenti z řad městské policie:
 - "Ano": Většina respondentů
 - "Ne": 2 respondenti
- Respondenti z řad státní policie:
 - "Ano": Většina respondentů
 - "Většinou ne": 2 respondenti

Výsledky ukázaly, že odpovědi na otázku, zda policisté na první pohled poznají, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek, byly mezi příslušníky státní a městské policie vyrovnané. Pouze malý počet respondentů v obou skupinách uvedl, že to většinou nerozeznají správně.

Otázka č. 12: Posoudili jste to vy sami někdy špatně?

V této otázce se ukázalo, že většina respondentů z obou skupin nikdy špatně nekvalifikovala, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek. Nicméně, vyšší procento respondentů z řad státní policie přiznalo chybu v kvalifikaci ve srovnání s městskou policií. Respondenti, kteří si nebyli jistí, tvořili menší procento v obou skupinách.

Otázka č. 15: Jak často se setkáváte se situací, kdy je těžké objasnit, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek?

Odpovědi na tuto otázku byly opět velmi vyrovnané. Obě skupiny se podobně často setkávají s obtížnou kvalifikací protiprávního jednání.

Tato hypotéza, že příslušníci Policie České republiky chybují méně než strážníci městské policie, se na základě výsledků dotazníkového šetření ani nepotvrdila, ani nevyvrátila. Odpovědi na klíčové otázky ukázaly, že oba typy policejních složek mají podobné zkušenosti a dovednosti při kvalifikaci protiprávního jednání.

H3: Délka praxe nehraje významnou roli při kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek.

Poslední hypotézou této bakalářské práce bylo, že délka praxe nehraje značnou roli při kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Odpovědi na tuto hypotézu byly hledány v otázkách č. 9, 12 a 14 v dotazníkovém šetření.

Analýza otázek

Otázka č. 9: Poznáte na první pohled, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek?

V této otázce odpověděli 4 respondenti, že na první pohled nepoznají, zda se jedná o trestný čin nebo o přestupek:

- 2 z nich neslouží u policie ani 5 let
- 1 slouží u policie 5-10 let
- 1 slouží u policie 10-20 let

Tento výsledek ukazuje, že neschopnost na první pohled rozeznat trestný čin od přestupku není omezena na konkrétní délku praxe, což podporuje hypotézu.

Otázka č. 12: Posoudili jste to vy sami někdy špatně?

Z výsledků této otázky vyplývá, že bez ohledu na délku praxe, odpovídali respondenti vyrovnaně. Všechny kategorie vykazují podobné procento respondentů, kteří přiznali chyby v kvalifikaci protiprávních jednání.

Otázka č. 14: Pokud jste v předchozí otázce odpověděli „ano“, proč si myslíte, že se to děje?

U této otázky 15 respondentů poukázalo právě na nedostatek praxe, jako důvod pro špatnou kvalifikaci.

Hypotéza, že délka praxe nehraje významnou roli při kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek, byla nakonec potvrzena. Výsledky dotazníkového šetření ukazují, že schopnost správně kvalifikovat incidenty není jednoznačně závislá na délce praxe. Tento závěr může být užitečný k pochopení, že policisté s kratší dobou praxe mohou být stejně schopní jako jejich kolegové s delší praxí. To také naznačuje,

že klíčovými faktory pro správnou kvalifikaci mohou být jiné aspekty, jako je kvalita a četnost školení anebo dostupnost jasných směrnic a příruček.

Závěr

V teoretické části této bakalářské práce byly vymezeny základní pojmy relevantní pro téma této práce. Pomocí dostupných literárních zdrojů a legislativních dokumentů jsme definovali pojmy jako kriminologie, kriminalita a protispolečenské jednání. Dále jsme se věnovali analýze majetkových deliktů, přičemž jsme se podrobně zaměřili na vybrané trestné činy a korespondující přestupky majetkových deliktů, jako jsou krádež, neoprávněné užívání cizí věci a poškození cizí věci. Tento teoretický základ poskytl nezbytný rámec pro porozumění této práce.

V praktické části práce byla využita kvantitativní výzkumná metoda formou dotazníkového šetření, které bylo zasláno příslušníkům státní policie ČR a strážníkům městské policie. Hlavním cílem této části práce bylo zjistit, zda dochází k častým chybám při kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Výsledky dotazníku ukázaly, že ke špatné kvalifikaci dochází jen velmi zřídka, což je velmi pozitivní zjištění. Tento výsledek naznačuje, že policisté a strážníci mají dobré znalosti a dokáží je správně aplikovat v praxi.

Dále byly v práci vypracovány a testovány tři hypotézy: První hypotéza: Příslušníci policie České republiky jsou školeni více než strážníci městské policie. Tato hypotéza se potvrdila, ačkoli rozdíl nebyl výrazný. Druhá hypotéza: Příslušníci policie České republiky chybují méně než strážníci městské policie. Tato hypotéza se ani nepotvrdila, ani nevyvrátila. Obě skupiny vykazovaly podobné schopnosti při kvalifikaci protiprávního jednání. Třetí hypotéza: Délka praxe nehraje zásadní roli při kvalifikaci, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Tato hypotéza se potvrdila, což znamená, že správná kvalifikace nezávisí na délce praxe policistů.

Výsledky tohoto výzkumu poskytují důležité poznatky, které mohou být přínosem jak pro státní policii ČR, tak pro městskou policii. Na základě výsledků výzkumu doporučuji pořádat více školení jak pro městskou, tak pro státní policii a zajistit, aby měli přístup k novým metodám a postupům. Zvýšení kvality a pravidelnosti školení může přispět k minimalizaci chyb při kvalifikaci protiprávního jednání a ke zlepšení celkové efektivity policejní práce. Školení by měla být zaměřena na konkrétní problematické oblasti identifikované v této práci, aby se zlepšila kvalifikace a přesnost posuzování jednotlivých incidentů.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. HEJDA, J a kol. *Základy kriminalistiky a trestního práva*. Praha: Oeconomica, 2003. 240 s. ISBN 80-245-0560-6.
2. CHMELÍK, J. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 532 s. ISBN 80-86898-36-9.
3. JELÍNEK, J. a kolektiv. *Kriminologie*. Teoretik. Praha: Leges, 2021. 631 s. ISBN 978-80-7502-499-2.
4. KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. Komentátor. Praha: Leges, 2017. 864 s. ISBN 978-80-7502-211-0.
5. KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. Komentátor. Praha: Leges, 2019. 960 s. ISBN 978-80-7502-383-4.
6. MUSIL, J., KONRÁD, Z. a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2004. 582 s. ISBN 80-7179-878-9.
7. PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistika: (teorie, metody, metodologie)*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 459 s. ISBN 978-80-7380-490-9.
8. PORADA, V. a POLÁK, P. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. 510 s. ISBN 978-80-7380-558-6.
9. STRAKOŠ, J. *Zákon o některých přestupcích*. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 240 s. ISBN 978-80-7598-096-0.
10. SVATOŠ, Roman. *Kriminologie. Vysokoškolské učebnice*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 290 s. ISBN 978-80-7380-389-6.
11. SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. 118 s. ISBN 978-80-86708-81-2.
12. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I. §1 až 139*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 1464 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
13. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník II: §140 až 421*. Komentář. Praha: C.H. Beck, 2010, 2011. s. 3285. ISBN 978-80-7400-178-9.

14. ŠÁMAL, P., PÚRY, F. a RIZMAN, S. *Trestní zákon: komentář. Díl II.* 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2004. 1719 s. ISBN 80-7179-896-7.
15. ŠČERBA, F a kol. *Trestní zákoník: komentář.* Beckova edice komentované zákony. Praha: C.H. Beck, 2020. 3331 s. ISBN 978-80-7400-807-8.
16. VÁLKOVÁ, H. a KUČTA, J. *Základy kriminologie a trestní politiky.* 2. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2012. 635 s. ISBN 978-80-7400-429-2.

Elektronické zdroje

1. Policie České republiky. ÚSKPV: *Odbor hospodářské kriminality* [online]. 2024. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/uskp-v-odbor-hospodarske-kriminality.aspx>.
2. Policie České republiky. Zpravodajství: *Vývoj registrované kriminality v roce 2023* [online]. Praha: Odbor komunikace a vnějších zdrojů. ©2024. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. *Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník* (tiskový zákon). In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2023. 480 s. ISBN 978-80-7488-556-3.
2. ČESKO. *Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.* e-sbirka.cz. [online]. 2017. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/250?zalozka=text>.
3. ČESKO. *Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích.* e-sbirka.cz. [online]. 2017. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2016/251/2022-02-01?f=251%2F2016&zalozka=text>.
4. ČESKO. *Zákon č. 553/1991 Sb. České národní rady o obecní policii.* e-sbirka.cz. [online]. 1992. Dostupné z WWW: <https://www.e-sbirka.cz/sb/1991/553/2025-01-01?f=553%2F1991&zalozka=text>.

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Rozdíl mezi TČ a přestupkem.....	37
Tabulka č. 2 Kdo stanoví, co je TČ a co přestupek.....	37
Tabulka č. 3 Posouzení	39
Tabulka č. 4 Majetkové delikty.....	40
Tabulka č. 5 Špatné posouzení.....	41
Tabulka č. 6 Četnost těžkého posouzení	44
Tabulka č. 7 MP vs PČR.....	45
Tabulka č. 8 Orgán.....	45

Seznam grafů

Graf č. 1 Věk.....	34
Graf č. 2 Pohlaví	34
Graf č. 3 Vzdělání	35
Graf č. 4 Práce.....	35
Graf č. 5 Délka praxe	36
Graf č. 6 Pozice	36
Graf č. 7 Poznáte rozdíl mezi TČ a přestupkem	38
Graf č. 8 Špatná kvalifikace	43
Graf č. 9 Důvod špatné kvalifikace.....	43
Graf č. 10 Školení	46
Graf č. 11 Četnost	46
Graf č. 12 Příslušníci PČR vs strážníci MP	48
Graf č. 13 Názor.....	48